

CONCEPT AGENDA

Algemeen bestuur

Datum	:	14 december 2023
Tijdstip	:	13.00 – 14.00 uur
Locatie	:	Westcord WTC Hotel, Heliconweg 52, Leeuwarden

Onderwerp	Bijlage	Doel
1. Opening en mededelingen		
2. Ingekomen stukken	-	Kennisnemen
3. Besluitenlijst AB-vergadering 13 juli 2023	1	Vaststellen
Besluitvormend		
4. Tweede bestuursrapportage 2023 en tweede begrotingswijziging 2023	2	Vaststellen
5. Niet effectueren scenario 3 voor 2022 en 2023	1	Vaststellen
6. Notitie weerstandsvermogen en risicobeheersing	1	Vaststellen
7. Controleverordening 2023	1	Vaststellen
8. Aanwijsbesluit BRZO	2	Vaststellen
9. Rondvraag en sluiting		

Om 14.00 vindt een themasessie Zorg en Veiligheid plaats.

Besluitenlijst algemeen bestuur Veiligheidsregio Fryslân

Datum : 13 juli 2023
Locatie : Ridderzaal, HTW

Aanwezig:

S. Buma (voorzitter)	
J.A. de Vries	J. de Schepper, politie Noord-Nederland
L. de Vries (vz BC Gezondheid)	F. Veenstra
H. Zonderland (plv. vz. BC Gezondheid)	L.P. Stoel
J. Werkman	J. Rijpstra
L. Roolvink	J. Stoffels (OvJ)
N.I. Agricola	C.M. van de Pol
T.J. van der Zwan	
I. Sjerps	

W.K. Kleinhuis (algemeen directeur /commandant brandweer/secretaris)
L. Kleefstra (directeur Publieke Gezondheid) M. Visser (directie- en bestuurssecretaris)
E. Knoll (directeur Bedrijfsvoering)

Afwezig:

J.A. de Vries	A.A.M. Brok – CdK
J. Kramer	W. van Gent
O. Brouwer	M. Schrier
L.J. Gebben (pfh Financiën & Organisatie)	N.A. van de Nadort
L.M.B.C. Kroon (Dijkgraaf)	M.C.M. Waanders

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering om 13.00 uur en heet de aanwezigen welkom. De agenda wordt vastgesteld.

De heer Kleinhuis meldt dat er op 15 november weer een visitatie bij VRF zal plaatsvinden. Doel van dit instrument is om als veiligheidsregio's van elkaar te leren en verbeterpunten te signaleren.

2. Ingekomen stukken

Geen

3. Besluitenlijst AB-vergadering 9 maart 2023 (mailronde)

De besluitenlijst van de vergadering van 15 december 2022 is meegenomen tijdens de mailronde.

Het AB bekrachtigt de besluitenlijsten 15 december 2022 en 9 maart 2023.

4. Overzicht zienswijzen, inclusief reactienota

Het AB neemt kennis van de binnengekomen zienswijzen en de reactienota van het DB.

5. Jaarstukken 2022

Er zijn geen zienswijzen op de jaarstukken 2022 ingediend. Het DB stelt voor om de stukken ongewijzigd vast te stellen.

Het AB stelt de jaarstukken 2022 vast.

6. Begrotingswijziging 2023

Er zijn zienswijzen ingediend op de voorgestelde toevoeging aan de egalisereserve. Het DB heeft een reactie opgesteld in de reactienota en stelt voor om de begrotingswijziging ongewijzigd vast te stellen.

Hierop ontstaat een gesprek over de definitie van het beleid m.b.t. de egalisatiereserve. Geconstateerd wordt dat het beleid niet expliciet (genoeg) is uitgeschreven. De heer Kleinhuis zegt toe dat we dit bij de komende aanpassing van de financiële verordening zullen expliciteren. Er is geen sprake van consensus, waarop besloten wordt om over het voorstel van het DB te stemmen. Hierbij stemmen 8 leden voor en 2 leden tegen (Heerenveen en Smallingerland). Het voorstel van het DB is daarmee aangenomen.

Het AB stelt de begrotingswijziging 2023 vast.

7. Begroting 2024

Er zijn geen zienswijzen op de begroting 2024 ingediend. Het DB stelt voor om de begroting 2024 ongewijzigd vast te stellen.

Het AB stelt de begroting 2024 vast.

8. Berap 1 2023

De heer Knoll verzorgt een toelichting op de stukken. Op de lange termijn zien we een structurele kostenstijging, terwijl we voor de korte termijn middelen overhouden door o.a. uitgestelde investeringen en niet ingevulde formatie.

De heer Agricola geeft aan graag meer inzicht in de financiën te hebben. Deze bestuursrapportage voorziet daar niet in. Mevrouw Sjerps geeft aan dat gemeenten naast kostenstijgingen vooral ook bezuinigingen op gemeenten zien en spreekt de verwachting uit dat ook gemeenschappelijke regelingen daarin meegaan. Haar verzoek is dan ook om hier in de planning rekening mee te houden.

De heer Knoll geeft aan dat het door de vele onzekerheden erg lastig is om in deze rapportage een goede prognose te maken. Het is daarom een bewuste keuze geweest om dit in de tweede bestuursrapportage mee te nemen. De heer Stoel vult aan dat deze kwalitatieve bestuursrapportage wat hem betreft geen aanleiding geeft om bij te sturen op basis van financiën.

Het AB stelt de eerste berap 2023 vast.

9. Deelname stichting waarborgfonds

Er zijn geen zienswijzen op de deelname aan de stichting Waarborgfonds. Het DB stelt voor om de deelname vast te stellen.

Het AB stelt de deelname aan de stichting Waarborgfonds vast.

10. Rechtmatigheidsverantwoording

De heer Stoel geeft aan dat het wenselijk is om hier in de financiële verordening ook aandacht aan besteden en de voorzitter van de AC regelmatig verslag laten doen in het AB.

Het AB stelt de rechtmatigheidsverantwoording vast.

11. Convenant en overeenkomst werkgeverschap Meldkamer Noord-Nederland

Het AB bekrachtigt het convenant en de overeenkomst werkgeverschap Meldkamer Noord-Nederland.

12. Rondvraag en sluiting

De heer Stoel informeert naar de stand van zaken rond de Waakvlamovereenkomsten. De heer Kleinhuis zegt toe dat de heer Stoel hier separaat over zal worden geïnformeerd.

De voorzitter bedankt daarop de heer van der Zwan en de heer Roolvink voor hun inzet en overhandigt beiden een boeket bloemen.

Hierop sluit de voorzitter de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 december 2023.

Voorzitter

Secretaris

S. van Haersma Buma

W.K. Kleinhuis

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Tweede bestuursrapportage 2023 inclusief tweede begrotingswijziging
Ter behandeling in de vergadering van	het Algemeen Bestuur
Status	Kies een item.
Portefeuillehouder	Dhr Gebben
Auteur	Dhr. Kleinhuis / Dhr. Knoll
Bijlagen	1. Tweede bestuursrapportage 2023 2. Tweede begrotingswijziging 2023
Vergaderdatum	14-12-2023
Agendapunt	4
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	De bestuursrapportage en de begrotingswijzigingen zijn producten van alle organisatiedelen samen.
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	<ol style="list-style-type: none"> De tweede bestuursrapportage 2023 vast te stellen De tweede begrotingswijziging 2023 vast te stellen
Inleiding	<p>Tweede bestuursrapportage 2023 Middels de bestuursrapportages wordt het Algemeen Bestuur tweemaal per jaar geïnformeerd over de stand van zaken van de afgesproken resultaten in de begroting. Het Dagelijks Bestuur legt daarbij verantwoording af over de afwijkingen ten opzichte van de begroting, zowel inhoudelijk als financieel. Daarbij geven we antwoorden op de vragen: Worden de taken uitgevoerd zoals gepland? Is er een bijstelling nodig van de afgesproken resultaten? En geven we daarvoor meer of minder geld uit dan vooraf gepland?</p> <p>Daarnaast bevat de bestuursrapportage een prognose van ons gerealiseerd jaarresultaat (na bestemming).</p> <p>Tweede begrotingswijziging 2023 Middels de tweede begrotingswijziging van 2023 wordt het effect van de cao op de begroting 2023 verwerkt. In lijn met eerdere besluitvorming wordt een onttrekking gedaan vanuit de reserve voor in te halen werkzaamheden op vakbekwaamheid en projecten bij de Brandweer. Daarnaast wordt voorgesteld om, in afwijking op het bestuursbesluit, de loon- prijscompensatie Bdur niet te storten in de reserve FLO.</p>

Beoogd effect	Het bestuur in positie brengen om tussentijds bij te sturen en invulling te geven aan hun budgetrecht.																		
Argumenten	<i>1.1 De bestuursrapportage biedt een tussentijds moment voor het bestuur om haar controlerende rol uit te voeren</i> Om het bestuur te helpen ook gedurende het jaar haar controlerende rol uit te kunnen oefenen, rapporteren we twee keer per jaar wat de stand van zaken is als het gaat om de in de begroting opgenomen doelen.																		
Kanttelingen/risico's	Veiligheidsregio Fryslân blijft opereren in een dynamisch speelveld. De afgegeven prognose kan hierdoor onzekerheden bevatten.																		
Financiële consequenties	Het totale resultaat inclusief corona effect voor 2023 wordt geschat op een saldo van € 3.302.000. In de bestuursrapportage wordt het resultaat per programmaonderdeel toegelicht.																		
Vervolgaanpak/uitvoering	Het bestuurlijk proces ziet er als volgt uit: <table border="1" data-bbox="582 734 1388 1317"> <tr> <td>20-09-2023/ 21-09-2023</td> <td>Agendacommissies</td> </tr> <tr> <td>21-09-2023</td> <td>Verzending naar bestuurscommissies</td> </tr> <tr> <td>25-09-2023</td> <td>Verzenden naar auditcommissie</td> </tr> <tr> <td>02-10-2023</td> <td>Auditcommissie</td> </tr> <tr> <td>04-10-2023/ 05-10-2023</td> <td>Bestuurscommissies</td> </tr> <tr> <td>05-10-2023</td> <td>Verzending naar DB</td> </tr> <tr> <td>12-10-2023</td> <td>DB</td> </tr> <tr> <td>30-11-2023</td> <td>Verzending naar AB</td> </tr> <tr> <td>14-12-2023</td> <td>AB</td> </tr> </table>	20-09-2023/ 21-09-2023	Agendacommissies	21-09-2023	Verzending naar bestuurscommissies	25-09-2023	Verzenden naar auditcommissie	02-10-2023	Auditcommissie	04-10-2023/ 05-10-2023	Bestuurscommissies	05-10-2023	Verzending naar DB	12-10-2023	DB	30-11-2023	Verzending naar AB	14-12-2023	AB
20-09-2023/ 21-09-2023	Agendacommissies																		
21-09-2023	Verzending naar bestuurscommissies																		
25-09-2023	Verzenden naar auditcommissie																		
02-10-2023	Auditcommissie																		
04-10-2023/ 05-10-2023	Bestuurscommissies																		
05-10-2023	Verzending naar DB																		
12-10-2023	DB																		
30-11-2023	Verzending naar AB																		
14-12-2023	AB																		
Communicatie	Voorlopig alleen schriftelijk.																		
Besluit	Kies een item.																		
Paraaf secretaris																			
Kopie naar auteur																			

Bestuursrapportage

Januari – augustus 2023

1. Inleiding

Via de bestuursrapportage wordt het algemeen bestuur tweemaal per jaar geïnformeerd over de stand van zaken van de afgesproken resultaten in de begroting. Het dagelijks bestuur legt daarbij verantwoording af over de afwijkingen ten opzichte van de begroting, waarbij de inhoudelijke verantwoording wordt getoetst door de bestuurscommissies.

De afgelopen jaren stonden de bestuurlijke rapportages in het teken van crisistaken. Inmiddels zijn deze crisistaken bijna regulier geworden: de coördinatie van de opvang van ontheemden en crisisnoodopvang loopt onverminderd door terwijl er voor COVID-19 een najaarscampagne voor vaccineren plaatsvindt. Hoewel de crisistaken dus nog steeds onderdeel zijn van onze dagdagelijkse werkzaamheden, hebben we ons vizier de afgelopen periode steeds verder verlegd naar de oorspronkelijke taken van Veiligheidsregio Fryslân.

In de eerste bestuursrapportage van 2023 is aangegeven dat het jaar 2023 in het teken zou staan van 'tempo maken', en dat is gelukt: projecten zijn weer opgepakt en versneld, en de werkzaamheden die tijdens de crises zijn blijven liggen, halen we in. U ziet dit onder meer terug in het benutten van de bestemmingsreserves.

Daarnaast spelen bij de organisatieonderdelen diverse thema's die veel inspanning vergen van onze organisatie. Zo wordt bij de GGD, in opdracht van de bestuurscommissie Gezondheid, ingezet op de ontwikkelingen die voortkomen uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA). Daarnaast wordt er binnen het programma JGZ 3.0 gewerkt aan een flexibel en integraal JGZ-dienstverleningsaanbod voor kinderen van -9 maanden tot 18 jaar.

Bij het onderdeel veiligheid wordt invulling gegeven aan de landelijke opdracht om de crisisbeheersing en de regionale- en landelijke informatiepositie te versterken. Daarnaast staat 2023 in het teken van het hervatten van de eerste tranche van de bouwagenda. De aanbestedingen voor de locaties Langweer, Makkum en Drachten zijn inmiddels afgerond, zodat spoedig over kan worden gegaan tot de voorbereidingen op het (ver)bouwen van deze kazernes.

Financiële beschouwing

Algemeen

Op het gebied van financiën ontstaat een gemengd beeld: enerzijds constateren wij een forse, en naar verwachting structurele, stijging van de kosten van huisvesting, materieel en energie. Anderzijds hebben we een aantal meevallers. Onze kapitaallasten vallen bijvoorbeeld lager uit, omdat de investeringsagenda vertraging heeft opgelopen. Daarnaast hebben we aanvullende structurele BDUR-middelen verkregen die vanwege de late bekendmaking (nog) niet volledig zijn ingezet.

Vanwege het gemengde beeld is het fundamenteel dat we de ontwikkelingen op onze organisatie scherp monitoren en dat wij continu onze prioriteiten blijven afwegen. Een van de acties die daarbij bestuurlijk is afgesproken betreft het project doorlichting begroting. Bij deze doorlichting wordt de begroting kritisch doorgelicht, met als doel: kansen en risico's identificeren. De uitkomsten van de doorlichting zullen ultimo 2023 worden gepresenteerd aan het algemeen bestuur.

Prognose resultaat

In deze tweede bestuursrapportage rapporteren wij over de begroting 2023 na eerste wijziging. Deze wijziging stelde het algemeen bestuur op 13 juli gelijktijdig met de jaarrekening 2022 en de begroting 2024 vast.

In de prognose is een onderscheid gemaakt tussen het 'reguliere resultaat' en het 'resultaat na cao-effect.' In de financiële verordening is het leidende principe afgesproken dat het cao-effect wordt verrekend met de gemeentelijke bijdrage. Gezien het verwachte positieve resultaat over 2023 stellen wij voor om af te wijken van dit leidende principe en het cao-effect in 2023 niet te verrekenen via de gemeentelijke bijdrage. Hiermee wordt in 2023 een lastenverzwaring voor gemeenten voorkomen. Voor de jaren 2024 e.v. wordt een separaat voorstel aan het bestuur ingediend.

Programma	Prognose regulier resultaat	Prognose resultaat organisatie	Prognose incl. doorbelasting organisatie	Effect cao	Prognose na cao-effect	Prognose na mutatie egalisereserve
Gezondheid	124.500	57.000	181.500	1.546.000	-1.364.500	-
Crisisbeheersing	820.000	8.500	828.500	242.500	586.000	-
Brandweer	2.209.000	83.000	2.292.000	1.590.500	701.500	-
Totaal	3.153.500	148.500	3.302.000	3.379.000	- 77.000	-

Verwerking van het resultaat na cao-effect

De administratieve verwerking loopt via de egalisereserve. Dit ontstaat doordat het reguliere resultaat op totaalniveau (nagenoeg) voldoende is om het effect op te vangen, maar zoals uit de tabel blijkt, dit niet voor ieder afzonderlijk organisatieonderdeel geldt. In de tweede begrotingswijziging is deze administratieve verwerking opgenomen en wordt voorgesteld om het resterende saldo van € 77.000 te dekken vanuit de egalisereserve.

Toelichting financiële afwijkingen

Het *reguliere resultaat* wordt als volgt verklaard:

- Het positieve resultaat voor gezondheid wordt met name veroorzaakt door voordelen bij reizigersadviesing, medische milieukunde en tbc-bestrijding. Daar staan nadelen op het gebied van huisvesting, forensische geneeskunde en inspectie kinderopvang tegenover.
- De onderschrijding bij crisisbeheersing wordt met name veroorzaakt door het later invullen van vacatures, met name op de functies die zijn opengesteld vanuit de aanvullende BDUR-middelen.
- Bij de brandweer is sprake van incidentele voordelen op de bouwagenda en de overige kapitaallasten. Ook hier zijn echter een aantal nadelen: voornamelijk op het gebied van huisvestingskosten, energiekosten en kosten voor materieel en materiaal.
- Het resultaat bij organisatie wordt met name veroorzaakt door het later invullen van vacatures. Daar staan hogere kosten voor gas en elektra tegenover. Dit resultaat wordt, zoals is afgesproken bij begroting 3.0, naar rato toegekend aan de programma's.

Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de programmateksten.

Scenario 3

Bij de kaderbrief 2024-2027 is afgesproken het effect van de inflatie van de materiële kosten conform het afgestemde 'scenario 3' te verrekenen. Daarbij is de toezegging gedaan om in de bestuursrapportage een 'tussenstand' te geven van het effect van dit scenario.

Het te verrekenen bedrag op basis van scenario 3 bedraagt € 2,2 miljoen. Dit betreft het incidenteel door de gemeenten bij te storten bedrag over de volledige beschouwingsperiode van de jaren 2022 - 2024. De definitieve uitkomst is medio 2024 bekend.

2. Programma overstijgende onderwerpen

Cao

Op 14 april 2023 stemden de leden van de algemene vergadering van de werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (wvsv) unaniem in met het arbeidsvoorwaardenakkoord. De cao voor het personeel in dienst van veiligheidsregio's is daarmee definitief en loopt van 2 januari 2023 tot 1 mei 2024. In de tweede begrotingswijziging is de uitwerking van de cao op de begroting 2023 van Veiligheidsregio Fryslân meegenomen.

Procesgericht werken

De komende jaren willen we ons werk voor de inwoners van Fryslân nog beter doen, zodat we problemen nog meer kunnen voorkomen in plaats van verhelpen. Procesgericht werken is een hulpmiddel hierbij en daarom is dit als VRF-brede ambitie opgenomen in onze Meerjarenkoers 2023-2026. In 2023 wordt het fundament voor procesgericht werken binnen VRF gelegd. Concreet betekent dit dat er wordt gewerkt aan het procesmodel, de rollen en procesconventies worden uitgewerkt, de voorbereidingen voor de aanschaf van een procestool worden gedaan en het implementatie- en veranderplan voor 2024 t/m 2026 wordt opgesteld. Het project loopt volgens planning. Vanaf 2024 gaan we 'leren door te doen' en aan de slag met verbetertrajecten waarin processen onder de loep worden genomen en worden verbeterd.

Informatieveiligheid

De eindevaluatie van het project 'Versnellingsplan BIO' uit 2022 is met enkele aanbevelingen vastgesteld, daarmee is het project formeel afgerond. Het 'Dreigingsbeeld informatieveiligheid 2023-2024' is eveneens vastgesteld. In het dreigingsbeeld zijn de belangrijkste dreigingen voor VRF op gebied van informatieveiligheid uitgewerkt. Hierin zijn geen acute dreigingen naar voren gekomen. Het dreigingsbeeld en het hierin opgenomen versterkingsplan vormen de basis voor de doorontwikkeling van informatieveiligheid bij VRF.

Veiligheidsregio's werken op landelijk nivo samen aan de verwerving van CERT (Computer Emergency Response Team) en SOC (Security Operations Centre) diensten. Voor de CERT dienst voor Veiligheidsregio's heeft de afgelopen periode een gezamenlijke aanbesteding gelopen. Aan GGD-zijde zijn wij hiervoor al sinds 2022 verbonden aan (Zorg) Z-CERT.

3. Programma gezondheid

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Op basis van de realisatie over de eerste acht maanden wordt voor het programma gezondheid een voordelig saldo geprognoseerd van ongeveer € 124.500. De belangrijkste negatieve afwijkingen van de begroting betreffen:

- Huisvesting (€ 225.000): het nadeel bij huisvesting is een gevolg van gestegen huurprijzen en gestegen tarieven voor gas en elektra.
- Forensische geneeskunde (€ 163.000): bij forensische geneeskunde is sprake van extra kosten voor de inzet voor de Noordelijke samenwerking (projectleider), coördinatie en het opleiden van forensisch artsen. In de huidige tarieven voor forensische geneeskunde is geen rekening gehouden met deze extra kosten.
- Inspecties kinderopvang (€ 181.000): het nadelig saldo is een gevolg van langdurige ziekte en de noodzaak om personeel te vervangen. Verder heeft de afgesloten cao en het niet wijzigen van het tarief financieel een negatief effect.

Deze nadelen worden gecompenseerd door voordelen bij reizigersadvies, medische milieukunde en tbc-bestrijding. Het voordeel bij reizigersadvies is een gevolg van het herstel van de reismarkt na de coronaperiode. De voordelen bij medische milieukunde en tbc-bestrijding hangen samen met vacatureruimte.

Voor het zogenoemde aanvullend pakket worden de afgesproken activiteiten/producten bij gemeenten in rekening gebracht op basis van tarieven. Dit geldt ook voor toezicht kinderopvang, waarbij financiering plaatsvindt op basis van een tarief per inspectie-uur. In de eerste bestuursrapportage is gemeld dat de afgesloten cao bij ongewijzigde tarieven financieel een negatief effect heeft. Dit betreft een incidenteel effect voor 2023, voor 2024 worden de tarieven aangepast. Op basis van de realisatie over de eerste acht maanden is de verwachting dat het negatieve effect kan worden opgevangen binnen het financiële kader van de begroting 2023.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Friese Preventie Aanpak (FPA)

De Friese Preventieaanpak wordt in de komende maanden doorontwikkeld om te komen tot een advies voor de gewenste preventie infrastructuur in Fryslân. Naast de inhoudelijke doorontwikkeling, wordt er gewerkt aan een voorstel voor financiële dekking van de FPA vanuit de SPUK - IZA middelen, gericht op de regionale samenwerking op preventie in Fryslân.

Tijdens het werkbezoek van de staatsecretaris Maarten van Ooijen op 26 juni jl. is benadrukt dat van Ooijen graag ziet dat de Friese Preventieaanpak als inspiratie dient voor andere regio's in Nederland en daarbij kan rekenen op steun van VWS. Hier zal door VWS samen met FPA en de verschillende bestuurders een vervolg aan gegeven worden.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Op 9 februari 2023 heeft de Bestuurscommissie opdracht verleend aan de GGD om een regierol te vervullen t.a.v. de regionale opgaves van GALA en om de individuele gemeenten op maat te ondersteunen bij het maken van een integraal plan van aanpak. Hiertoe is een 'projectteam GALA' ingericht.

De inzichten betreffende de regionale opgaves zijn in de BcG van juni gedeeld met de gemeenten. De inrichting van de preventie-infrastructuur krijgt verder vorm binnen het netwerk van de Friese Preventieaanpak. Bij de regionale inrichting van ketenaanpakken werkt GGD Fryslân samen met ROS Friesland en De Friesland. Vervolgstappen (o.a het regelen van financiering op basis van de SPUK IZA) worden gezet in samenspraak met de gemandateerde gemeente Smallingerland en de FrIZA-groep. De overige vraagstukken rond ketenaanpakken en mogelijke taken voor de GGD worden

momenteel onderzocht.

Alle gemeenten moeten, om in aanmerking te komen voor de middelen uit de brede SPUK GALA, eind september een integraal plan van aanpak indienen. Als hulp bij het opstellen van het GALA plan van aanpak stuurt de GGD aan de Friese gemeenten een periodieke GALA-nieuwsupdate met daarbij bouwstenen betreffende alle GALA-doelen en ketenaanpakken. Alle gemeenten ontvangen daarnaast naar behoefte ondersteuning van de eigen GGD-beleidsadviseur.

In het najaar wordt bekeken hoe de inhoudelijke bijdrage van GGD Fryslân zowel lokaal als regionaal geborgd kan worden in de staande organisatie.

Derde levensfase/wiis

Het expertteam ouderen werkt aan de verdere uitdraging van de ontwikkelde visie 'Fitaal Wiis', inclusief het waardeperspectief. Ook wordt gewerkt aan het concretiseren van deze visie voor implementatie waar vanuit SPUK14 extra middelen beschikbaar voor zijn. In twee Friese gemeenten wordt het projectleiderschap voor de ketenaanpak valpreventie geïmplementeerd en is een regionale projectleider valpreventie bezig met het vormen van een provinciale werkgroep valpreventie. Verder is het team bezig met plannen voor de borging van vitaal ouder worden binnen de GGD op lange termijn. Omdat de doelgroep Wiis nog steeds een nieuw thema is in publieke gezondheidszorg is extra aandacht nodig om dit op provinciaal niveau uit te rollen.

Mentale gezondheid en verzuim

De vraag naar verzuimbegeleiding op de VO-scholen is toegenomen, waardoor er soms wachttijden ontstaan. Dit is onwenselijk, omdat verzuim vaak een belangrijk signaal is van (beginnende) problematiek. Bij een blijvend hoge vraag zullen er vervolgstappen gezet worden. Daarbij wordt er ook onderzocht of we in samenwerking met partners een meer op schoolaanwezigheid gerichte verzuimaanpak kunnen implementeren.

Jeugdgezondheidszorg - programma JGZ 3.0

GGD Fryslân biedt JGZ aan kinderen van -9 maanden tot 18 jaar. Het JGZ Dienstenaanbod is het totaal aan contacten en activiteiten die direct betrekking hebben op de klantreis van de jeugdige en/of ouder. Een passende samenstelling en inzet van het JGZ Dienstenaanbod is nodig om aan het doel van de JGZ en de taken vanuit de Wet Publieke Gezondheid te voldoen.

De afgelopen maanden is er binnen het programma JGZ 3.0 gewerkt aan een flexibel en integraal JGZ-dienstverleningsaanbod voor kinderen van -9 maanden tot 18 jaar, waarmee GGD Fryslân de ambitie naar een flexibele en toekomstbestendige JGZ kan realiseren. Na besluitvorming in oktober zullen er een aantal vervolgtrajecten worden gestart zoals taakherziening, bijvoorbeeld door de inzet van verpleegkundig specialisten, en andere implementatievraagstukken. Tevens zal er regulier onderhoud worden gepleegd aan de functiewaardering en ingezet worden op taakherschikking.

In het najaar zal ook worden gestart met het project Optimalisatie Contactmomenten, waarbij het gaat om uniforme registratie. Dit is voorwaardelijk voor het verkrijgen van goede en betrouwbare data.

Jeugdgezondheidszorg – implementatie maternale griepvaccinatie

De Jeugdgezondheidszorg gaat vanaf 15 oktober 2023 starten met het aanbieden van de griepvaccinatie aan zwangere vrouwen zonder medische indicatie die 22 weken of langer in verwachting zijn. In samenwerking met een multidisciplinair team is er hard gewerkt aan de inrichting van het primaire proces waaronder registratie, communicatie, deskundigheidsbevordering en logistiek. Hetzelfde team houdt zich ook bezig met de voorbereidingen van de implementatie van de rotavirusvaccinatie vanaf januari 2024.

Epidemiologie (coronamonitor)

Eind 2022 is een extra onderzoek uitgevoerd in het kader van corona: de Corona Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen (CGM V&O). Bijna 40.000 Friezen van 18 jaar en ouder hebben een uitnodiging voor deelname gekregen, 12.500 hebben meegedaan aan het onderzoek. De respons, 32%, ligt wat lager dan bij eerdere Gezondheidsmonitoren van GGD Fryslân onder deze doelgroep.

Op 20 juni zijn de eerste resultaten van het onderzoek gepubliceerd. Gemeentelijke cijfers zijn een dag eerder door de GGD aan de gemeenten verstrekt. Na de zomer volgen de cijfers op gebiedsniveau.

Uit de CGM V&O blijkt dat de ervaren gezondheid, zowel in Nederland als in Fryslân, gedaald is. In 2016 gaf 79% aan een (zeer) goed ervaren gezondheid te hebben, in 2022 is dat nog 72%. Fryslân blijft nog wel een van de provincies met het hoogste percentage inwoners met een (zeer) goed ervaren gezondheid. De achteruitgang in ervaren gezondheid is groter bij mensen die aangeven moeite te hebben met rondkomen. Deze groep is de afgelopen jaren bovendien groter geworden. In Fryslân heeft 16% van de inwoners enige tot grote moeite met rondkomen. Daarnaast wordt ook door dit onderzoek bevestigd dat de mentale gezondheid slechter is en dat vooral jongvolwassenen (18-24 jaar) het moeilijk hebben.

Op dit moment lopen er verschillende initiatieven bij GGD Fryslân om te kijken hoe deze ontwikkelingen opgepakt gaan worden. De oprichting van een coalitie rondom én de ontwikkeling van een integrale aanpak rondom mentale gezondheid is daar één van.

Maatschappelijke zorg - wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams)

De Wams, een aanvulling op de Wet maatschappelijke ondersteuning, beoogt een betere zorg voor inwoners met meervoudige complexe problematiek. De beoogde inwerkingtreding van de wet op 1 januari 2024 is met in ieder geval een half jaar uitgesteld.

In de Wams is de expliciete taak opgenomen zorg te dragen voor een meldpunt waar dergelijke signalen kunnen binnenkomen. De Friese gemeenten hebben hier zorg voor gedragen met de inrichting van het meldpunt Zorgwekkend gedrag van GGD Fryslân.

Forensische geneeskunde - personeelsschaarste en beloningsstructuur

De huidige personeelsschaarste en beloningsstructuur kan het op termijn moeilijk maken om goed gekwalificeerd personeel te behouden of te krijgen. Door professionalisering van het vak Forensische Geneeskunde wordt er tevens meer expertise gevraagd. Met de landelijke opdracht van politie en justitie (waaronder het afnemen van bloedproeven) is het takenpakket van forensische geneeskunde vergroot. Om zowel lijkschouw als overige taken binnen forensische geneeskunde te kunnen blijven doen, wordt soms overgegaan op het inhuren van personeel. Dit zijn veelal ZZP-ers. Deze zijn duurder dan eigen personeel. Daarnaast ligt een landelijk verzoek bij het Ministerie J&V voor extra geld voor forensische geneeskunde om het vak verder te professionaliseren en de expertise van artsen te vergroten. Naar verwachting komen er aanvullende gelden via het Gemeentefonds voor de lijkschouwingen.

Infectieziektebestrijding - Corona

GGD Fryslân heeft de afgelopen periode uitvoering gegeven aan de opdracht van het ministerie van VWS. Een basis vaccinatiecapaciteit en mogelijkheden voor het vaccineren van niet mobiele thuiswonenden en instellingen zijn beschikbaar. Het ministerie heeft onlangs besloten om in het najaar (9 okt – 31 dec 23) een nieuwe vaccinatieronde tegen COVID-19 te organiseren voor specifieke doelgroepen. GGD Fryslân dient hier uitvoering aan te geven. Voor de uitvoering van deze vaccinatiecampagne is voor 2023 een SPUK-regeling. GGD GHOR Nederland gaat met VWS in overleg over financiering voor 2024 mocht de campagne uitlopen. Daarnaast is het de verwachting dat er bij de GGD een basis faciliteit moet blijven bestaan. Hierover is GGD GHOR Nederland ook met VWS in gesprek.

Infectieziektebestrijding - pandemische paraatheid

Onlangs is de kamerbrief 'structurele versterkingen van de pandemische paraatheid van de publieke gezondheid en infectieziektebestrijding' uitgegaan en zijn de structurele middelen opgenomen in de voorjaarsnota. Wat betreft de val van het kabinet is het onduidelijk wat de gevolgen zijn voor het beleidsprogramma pandemische paraatheid, waar de versterking van IZB en pandemische paraatheid onderdeel vanuit maken. VWS voorziet op dit moment dat ze gewoon door kunnen met de onderwerpen uit het beleidsprogramma. We zijn dan ook in afwachting van de specifieke invulling van de structurele gelden na 2025.

Toezicht

Door personele omstandigheden (langdurige ziekte) is het dit jaar niet mogelijk om de volledige inspectienorm (100%) te realiseren. Het merendeel van de inspecties wordt wel volgens planning uitgevoerd. Bij 10 van onze gemeenten wordt 9 tot 18% van de geplande locaties dit jaar niet geïnspecteerd. De inspecties die niet zijn uitgevoerd worden met prioriteit uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2024, rekening houdend met de risicoprofielen.

4. Programma Crisisbeheersing

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Over 2023 verwacht Crisisbeheersing een onderschrijding van € 820.000. De extra BDUR-middelen zorgen voor een toename van de begroting van crisisbeheersing van € 1,3 miljoen. De prognose is dat per einde jaar daarvan plusminus € 1,1 miljoen is besteed: op dit onderdeel blijft daarmee naar verwachting € 225.000 over. Daarnaast is sprake van een incidentele vrijval van kapitaallasten van € 100.000 en levert de loon- en prijscompensatie op de BDUR-middelen een resultaat van € 243.000 op.

Op de reguliere begroting is de verwachting dat per einde jaar € 125.000 overblijft. Redenen hiervoor zijn gelegen in de formatie (vacatures later ingevuld, functies lager ingeschaald) en piketvergoeding.

Stand van zaken

Formatie afdeling Crisisbeheersing uitgebreid

Met ingang van 2023 hebben de 25 Veiligheidsregio's in Nederland extra middelen van het Rijk ontvangen voor het versterken van (boven)regionale en landelijke crisisbeheersing en informatiepositie. De gelden zijn ingezet om afdeling Crisisbeheersing te versterken. Hiermee zijn we regionaal robuuster en kunnen we actief ons deel bijdragen aan bovenregionale en landelijke crisisbeheersing.

Toekomstverkenning Veiligheid

Samen met Planbureau Fryslân – en diverse samenwerkingspartners - zijn Crisisbeheersing en Brandweer Fryslân een project gestart om een landelijke toekomstverkenning van het NIPV te vertalen naar de situatie in Fryslân. Op basis van trends en ontwikkelingen worden uiteindelijk vier scenario's geschetst. In de bestuurscommissie Veiligheid van 4 oktober wordt het eindresultaat opgeleverd. Met de vier scenario's gaan we aan de slag om focus voor crisisbeheersing in Fryslân te bepalen.

Bezetting en vakbekwaamheid crisisorganisatie

De piketgroepen van de crisisorganisatie zijn in voldoende mate bezet en 24/7 paraat.

Na jaren van crisis waar vakbekwaamheidsactiviteiten onder druk kwamen te staan is in het eerste deel van 2023 weer een volledig vakbekwaamheidsprogramma uitgevoerd. Onder andere zijn op het jaarthema 'incidentbestrijding op het water' vier grote vaartuigoefeningen geweest.

Inzetten van de crisisorganisatie

GRIP

11 maart: GRIP-1 in Oosterwolde, explosie flatwoning

1 april, GRIP-1 in Dokkum, zeer grote brand bovenwoning in het centrum

13 augustus, GRIP-1, uitval stroom Vlieland

15 augustus, GRIP-1, grote brand appartementengebouw Vlieland

Geen GRIP

Daarnaast is de crisisorganisatie actief geweest bij storm Poly en bij de brand aan boord van het autoschip Fremantle Highway op de Noordzee, ter hoogte van Ameland.

Deelplannen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie

Door het vaststellen van de twee deelplannen Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie is een belangrijke stap gezet in het verhogen van de kwaliteit van de crisisorganisatie. Door crisiscommunicatie in te richten als een eigenstandig proces sluiten we beter aan én kunnen we efficiënter en effectiever inspelen op de maatschappelijke ontwikkelingen m.b.t. informatie en communicatie tijdens een crisis.

Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg

Naar aanleiding van de evaluatie van de Wet Veiligheidsregio's is in opdracht van het Veiligheidsberaad een landelijke werkgroep ingesteld om een uniform kwaliteitsniveau voor Bevolkingszorg (inclusief Crisiscommunicatie) te maken. In maart 2023 heeft het Veiligheidsberaad haar eindadvies toegestuurd aan de 25 Algemene Besturen van de Veiligheidsregio's met het verzoek om hiermee in te stemmen. Het eindadvies vraagt een duidelijke regierol van het bestuur van de Veiligheidsregio en de coördinerend gemeentefunctionaris, zet in op geaccrediteerde opleidingen en examens voor acht kernfuncties en vraagt Veiligheidsregio's het kwaliteitsniveau te monitoren en deze jaarlijks te verantwoorden aan het bestuur en het Veiligheidsberaad.

VRF voldoet bij crisisopschaling aan Toetsingskader Inspectie J&V

Jaarlijks levert VRF in het kader van het Periodieke Beeld Rampenbestrijding en Crisisbeheersing een zogenaamde "rode dradenanalyse" aan bij de Inspectie J&V. De Inspectie heeft ons meegedeeld dat de operationele prestaties van onze crisisorganisatie – over de jaren 2019 tot en met 2022 – tijdens crisisopschaling voldoen aan de basisvereisten uit het Toetsingskader van de Inspectie.

Jaarwisseling '22-'23 én voorbereiding jaarwisseling '23-'24

VRF heeft op verzoek van het bestuur een overzicht gemaakt van de oud&nieuw evaluaties 2022/2023 van gemeenten en hulpdiensten. Het beeld was dat de jaarwisseling '22-'23 op het gebied van openbare orde en veiligheid positief anders is verlopen dan voorgaande jaren. Een goed voorbereide jaarwisseling draagt bij aan een rustiger verloop en een lager schadebedrag. Naar aanleiding hiervan heeft het bestuur gevraagd een vooruitblik te doen naar oud&nieuw 2023/2024. Uit de gemeentelijke evaluaties blijkt dat in de voorbereiding "Communicatie, Multidisciplinaire afstemming, Inzetten beveiliging en Beleid & Prioriteit" de belangrijkste punten zijn. Gezamenlijke voorbereiding op oud&nieuw wordt weer gestart eind Q3.

Crisisbeheersing bij overstromingen

Het bestuur heeft eerder de impactanalyse hoogwater vastgesteld. Deze impactanalyse vormt nu de input voor het uitwerken van evacuatiestrategieën en handelingsperspectieven. Een eerste stap hierin is dit op te stellen voor Ameland en de Waddenzee kustzone. Het resultaat hiervan is input voor de andere gemeenten in Fryslân. Daarnaast is er ook de Integrale waterveiligheidsstrategie Waddeneilanden (Deltaprogramma). In het Deltaprogramma 2021 is opgenomen dat voor elk Waddeneiland een integrale waterveiligheidsstrategie zal worden opgesteld voor hoogwater en overstromingen. Inmiddels is er een rapportage opgesteld naar aanleiding van uitgevoerde pilots voor een binnendijks gebied (Ameland) en voor een buitendijks gebied (Vlieland). De colleges van de gezamenlijke Waddeneilanden hebben naar aanleiding van deze pilots een vervolgoopdracht verstrekt om voor de andere eilanden een vergelijkbare rapportage op te stellen.

Inzetkader NL-Alert 3-Noord aangepast in verband met onbereikbaarheid Twitter

In de Friese NL-Alertberichten verwezen we tot medio 2023 altijd naar het Twitterkanaal van Brandweer Fryslân of Veiligheidsregio Fryslân voor meer informatie over het incident. Door de ontwikkelingen bij Twitter is dit niet meer wenselijk. Zo was Twitter in juni/juli een periode niet toegankelijk voor mensen die geen Twitteraccount hebben. Informatie over een crisissituatie moet altijd toegankelijk zijn voor iedereen. Daarom is het inzetkader voor NL-Alert 3-Noord in overleg met Veiligheidsregio's Groningen en Drenthe en Meldkamer Noord-Nederland aangepast. Alle drie de regio's, dus ook VRF, zorgen voor een eigen platform (zoals een eigen website) waarnaar kan worden verwezen in een NL-Alert. Voor Fryslân is dat www.fryslanveilig.nl.

5. Programma Brandweer

Afwijkingen ten opzichte van de begroting

Het verwachte resultaat voor de brandweer bedraagt na bestemming € 2,2 miljoen. Dit wordt voornamelijk verklaard door incidentele voordelen op de bouwagenda en de investeringsplanning. Dat laatste ontstaat grotendeels door langere levertijden op tankautospuiten, waardoor deze investeringen in de planning doorschuiven. Ditzelfde geldt voor de geplande levering van het operationeel uniform. Het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) verzorgt dit voor Brandweer Nederland, en kampt met productietegenslagen. Een deel van de levering schuift door naar volgend jaar. Ook is sprake van een aantal nadelen: voornamelijk op het gebied van huisvestingskosten, energiekosten en kosten voor materieel en materiaal.

Ontwikkelingen en risico's die kunnen leiden tot afwijkingen

Prijsstijgingen

De prijzen voor grondstoffen blijven turbulent als gevolg van diverse maatschappelijke ontwikkelingen. Met name op het gebied van huisvesting en materieel zien we grote prijsstijgingen, en dan specifiek op de kosten voor onderhoud, onderdelen, materiaal en materieel. Op energiekosten (gas, elektra en brandstof) verwachten we te overschrijden. Het verbruik laat zich lastig voorspellen doordat we nog geen eindafrekening met het verbruik van vorig jaar hebben ontvangen. Vanwege continuïteitsproblemen bij onze leverancier De Vrije Energieproducent (DVEP) is de eindafrekening nog niet bekend. Daarnaast kennen we op een aantal contracten nog steeds onzekerheden, aangezien de indexering daarvoor nog niet definitief is afgestemd. Denk daarbij aan de contracten voor restauratieve voorzieningen en de verzekering van vastgoed.

PFAS-houdend blusschuim

Over de impact van PFAS-houdende middelen in het milieu is steeds meer duidelijk. De afgelopen jaren zijn wij daarom gestart met het uitfasen van PFAS-houdend blusschuim. De kennis over dit blusmiddel en de stoffen die daarin zitten, en regelgeving over het gebruik ervan is evenwel in snelle ontwikkeling. Dit heeft ervoor gezorgd dat we op dit moment nog meer blusschuimsoorten afstoten. De aanwezige voorraden zullen moeten worden afgevoerd en uiteindelijk vernietigd, en gebruikte materialen moeten grondig worden gereinigd. De impact hiervan op de continuïteit van onze incidentbestrijding lijkt klein, omdat inzetten met dit type schuim weinig voorkomen en er alternatieven voorhanden zijn. De financiële impact van deze inspanningen is nog niet bekend.

Voor onze meer specialistische schuimblussing (bijvoorbeeld voor het afdekken plasbranden, chemische industriebranden etc.) maken we gebruik van een zogenaamde schuimblushaakarmbak. De komende periode gaan we over tot vervanging van dit voertuig en ook hierbij wordt gekeken naar hoe we met alternatieve schuimsoorten tot dezelfde resultaten kunnen komen. Dit vraagt nader onderzoek. De financiële implicaties hiervan zijn nog niet volledig inzichtelijk.

Tot slot, als gevolg van de PFAS-discussie zijn we onlangs door zowel Provincie Fryslân, als de gemeente Leeuwarden benaderd. Zij gaan onderzoek doen naar de bodemgesteldheid op kazerneterreinen of andere locaties waar blusschuim gebruikt zou zijn. Hoewel er niet structureel met blusschuim wordt geoefend en er geen registratie is van waar PFAS-houdend blusschuim is ingezet, zullen we natuurlijk meewerken aan deze onderzoeken. De eventuele impact van de uitkomsten van deze onderzoeken is thans niet te overzien.

Stand van zaken overige resultaten

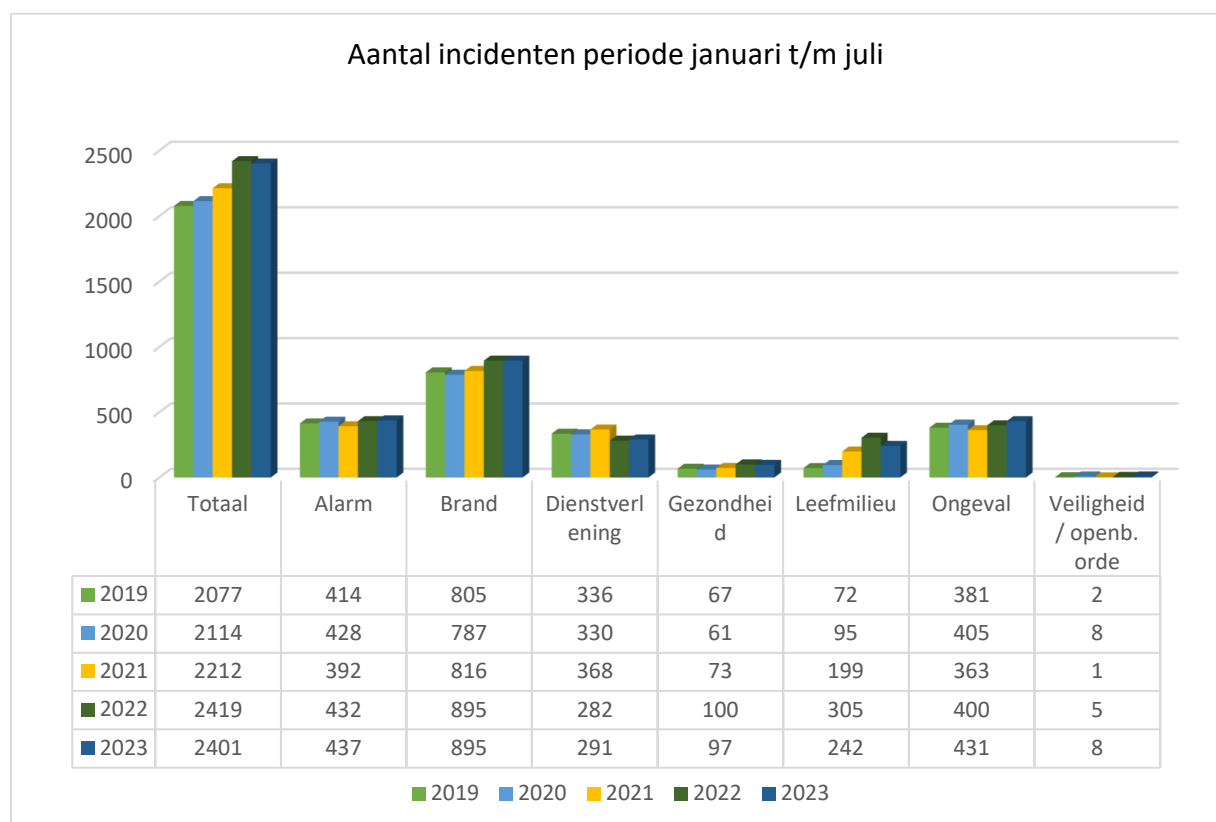
Repressie

Van januari tot en met juli is Brandweer Fryslân in totaal 2401 keer gealarmeerd. Dit is vergelijkbaar met het aantal alarmeringen in dezelfde periode vorig jaar. Wanneer verder op de meldingsclassificaties uit onderstaande grafiek wordt ingezoomd, is in juni een piek te zien in het aantal alarmeringen met de classificatie buitenbrand. Vorig jaar was dat in de zomermaanden ook het geval, maar ten opzichte van de jaren daarvoor is er sprake van een stijging.

Voor storm Poly in juli jl. werd code rood afgegeven. Het leidde niet tot een opvallend aantal meldingen, zoals vorig jaar bij storm Eunice wel het geval was. In het zuidwesten van de provincie zijn collega's die dag daarentegen erg druk geweest met de stormschade.

Het aantal grote branden dat elkaar begin van de zomer opvolgde is daarnaast noemenswaardig. Dat er continu een beroep op onze vrijwilligers kon worden gedaan verdient een groot compliment. De brand in het hotel op Vlieland was een uitzonderlijke logistieke operatie die zonder de snelle hulp van externe partners als KNRM en Rederij Doeksen niet had kunnen slagen. Dit is bij uitstek het voorbeeld dat Brandweer Fryslân een echte netwerkorganisatie is.

Er zijn ook incidenten geweest waarbij dodelijke slachtoffers te betreuren zijn. Soms hebben incidenten een enorme impact op het brandweerpersoneel. Onderlinge steun en collegiale opvang is essentieel om dit goed te kunnen verwerken. Het Team Collegiale Opvang (TCO), dat ook het eerste nazorggesprek aan betrokken hulpverleners verzorgd, wordt hierbij steeds vaker ingeschakeld. Bovendien is onder de naam Red Support een initiatief gestart waar (oud-)brandweermensen op informele bijeenkomsten elkaar kunnen steunen door met elkaar in gesprek te gaan.

Natuurbrandbeheersing

In juni ondertekenden we het Convenant Natuurbrandbeheersing Fryslân met vijf natuurbeheerorganisaties, Provincie Fryslân, en twaalf Friese gemeenten waar een hoog risico op natuurbranden is. Met het tekenen van dit convenant onderstrepen de partijen het belang om samen te werken aan het voorkomen en bestrijden van natuurbranden. Ook hebben we kaders vastgesteld voor het verwerven van terreinvaardige tankautospuiten. Uitgangspunt is dat er uniforme voertuigen worden aangeschaft die zowel op de eilanden als op de vaste wal ingezet kunnen worden. Tot slot, de uitvoering van de gebiedsgerichte aanpak gaat in Gaasterland nog steeds volgens planning en is bijna afgerond. Met het Blauwe Bos en Opsterland wordt gestart.

Vakbekwaamheid

Het werven van nieuwe vrijwilligers verliep de afgelopen periode voorspoedig. Zelfs zo voorspoedig dat er twee klassen extra worden ingepland naast de reguliere vijf klassen voor de manschappen. Daarmee lukt het een inhaalslag voor de werving van vrijwilligers na de coronaperiode te maken en de daarvoor gevormde bestemmingsreserve in 2023 deels aan te wenden. Deze geplande inhaalslag zorgt ervoor dat de bestemmingsreserve in 2025 volledig is benut.

Energietransitie

De energietransitie veroorzaakt nieuwe veiligheidsrisico's en daar moeten wij ons op voorbereiden. Dit hebben we de afgelopen periode verder gedaan door bijvoorbeeld aan te sluiten bij VTH-overleggen, de adviseurs risicobeheersing cursussen over nieuwe energiebronnen te laten volgen, en uitleg te geven aan de repressieve dienst over lokale initiatieven met nieuwe vormen van energie.

Ook hebben we gereflecteerd op het programmaplan van Brandweer Nederland over een veilige energietransitie. Een totaaloverzicht van onze huidige inspanningen is gemaakt, en op basis van hiaten ten opzichte van het landelijke programmaplan is een actieplan geformuleerd. Deze acties gaan over het beter betrokken raken in de voorfase van energie-gerelateerde initiatieven, het breder integreren van energietransitie in onze eigen vakbekwaamheidsactiviteiten en in onze voorlichtingsactiviteiten, en over het afstemmen van materialen horende bij het bestrijden van een energietransitie-gerelateerd incident. In 2024 start de uitvoering hiervan. De financiële consequenties en impact op capaciteit zijn vooralsnog niet bekend.

Toekomstverkenning Veiligheid

Samen met Planbureau Fryslân zijn Crisisbeheersing en Brandweer Fryslân een project gestart om de landelijke toekomstverkenningen te vertalen naar de situatie in Fryslân. Zie het hoofdstuk Crisisbeheersing voor een toelichting op de voortgang.

6. Investeringskredieten

Overzicht van de investeringskredieten inclusief een verklaring van de mutaties.

Investeringskredieten	1 ^e begrotings- wijziging '23	Tweede berap '23	Mutatie	Verklaring
Gebruikerssoftware	215.739	12.000	-203.739	Investeringskrediet voor de publieke websites wordt uitgesteld.
Kantoormeubilair	143.336	146.337	3.001	Kleine toevoegingen in verband met meubilair nieuwe medewerkers crisisbeheersing uit aanvullende BDUR.
Installaties	306.717	314.913	8.196	
Smartphones	130.558	130.558	-	
Systeem soft- en hardware	149.054	196.245	47.191	Betreft een aanvullend krediet voor de Wifi access points - eerder vervanger i.v.m. storingen.
Renovatie en verbouwing	45.000	52.885	7.885	Wijziging betreft met name het aanpassen van de pantry's in verband de overgang naar afwasbare mokken.
Werkplekautomatisering	394.150	394.150	-	
Overig kantoorinventaris	102.271	102.271	-	
Organisatie	1.486.825	1.349.359	-137.466	
Alarmeringsmiddelen	72.600	60.000	-12.600	Op basis van de offerte is het bedrag naar beneden bijgesteld.
Kantoormeubilair	56.430	-	-56.430	Voorlopig geen uitgaven. Locatie RCC wordt onderzocht.
Systeem soft- en hardware	65.000	65.000	-	
Crisisbeheersing	194.030	125.000	-69.030	
Huisvesting JGZ	-	145.000	145.000	Jaarlijkse investeringen (aanpassingen) voor CB locaties.
Screeningsapparatuur	-	25.000	25.000	In verband met storingen eerdere vervanging dan gepland noodzakelijk.
GGD	-	170.000	170.000	
Ademlucht	71.520	55.740	-15.780	
Alarmeringsmiddelen	1.421.922	945.000	-476.922	De offerte bleek uiteindelijk door de grote aantallen goedkoper te kunnen dan in de eerste inventarisatie bleek.
Dienstvoertuigen	528.342	91.500	-436.842	Deels zit er een vertraging op de levering en deels zijn de investeringen gepauzeerd in afwachting op nieuw beleid rondom duurzaamheid.
Gebouwen	5.408.072	-	-5.408.072	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat mee naar volgend jaar.
Grond	1.010.585	-	-1.010.585	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat mee naar volgend jaar.
Hulpverleningsvoertuigen	164.533	164.533	-	
Installaties	2.882.332	502.084	-2.380.248	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat mee naar volgend jaar.

Mobiele telefonie, tablets en iPads	62.962	76.000	13.038	
Overige (kantoor)inventaris	437.352	0	-437.352	De geplande realisatie voor de eerste drie locaties van de bouwagenda worden pas in 2024 opgeleverd. Het krediet gaat dus mee naar volgend jaar.
Overige brandweerinventaris	1.147.207	389.379	-757.828	Deels zit er vertraging in de levering en deels zijn investeringen gepauzeerd in afwachting van het project bluswatervoorziening
Overige brandweervoertuigen	331.958	-	-331.958	Vertraging in de levering. Krediet gaat naar volgend jaar.
Persoonlijke beschermingsmiddelen	801.956	727.301	-74.655	
PM voer- en vaartuigen	850.094	130.000	-720.094	Deels zijn de investeringen gepauzeerd in afwachting op het beleid.
Renovatie en verbouwing	282.591	266.490	-16.101	
Tankautospuiten	5.470.400	-	-5.470.400	Vertraging in de levering. De volledige batch wordt pas begin 2024 geleverd. Krediet gaat mee naar 2024.
Werkplekautomatisering	28.930	28.930	-	
Brandweer	20.900.756	3.376.957	-17.523.799	
Totaal investeringskredieten	22.581.611	5.021.316	-17.560.295	

Bijlage 1. Geactualiseerde uitvoeringsplanning bestemmingsreserves

Reserves				
	1-1-2023	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2023
Algemene reserve				
Egalisatiereserve	3.322.000	3.470.792	3.490.186	3.302.606
	3.322.000	3.470.792	3.490.186	3.302.606
Bestemmingsreserves				
Gezondheidsmonitor	303.701	102.000	80.000	325.701
FLO	806.781			806.781
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	775.922		486.577	289.345
Tweede loopbaanbeleid	538.939			538.939
In te halen werkzaamheden	1.695.649		519.588	1.176.061
Gezonde leefomgeving	200.000		100.000	100.000
Kansrijke start	89.307		89.307	-
Nu niet zwanger	134.000		134.000	-
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	245.000		120.000	125.000
Integraal Zorgakkoord (IZA)	80.000		80.000	-
Wabo	380.000		90.000	290.000
Tijdelijke versterking projecten	255.500		216.500	39.000
Energietransitie	200.000		100.000	100.000
	6.204.799	102.000	2.015.972	4.290.827
Totaal eigen vermogen	9.526.799	3.572.792	5.506.158	7.593.433

Reserve in te halen werkzaamheden

Reserve in te halen werkzaamheden onderdeel organisatie

De in te halen werkzaamheden voor het onderdeel organisatie zijn middels de eerste begrotingswijziging 2021 verbijzonderd naar een tweetal thema's: de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en inhalen toekomstbestendige bedrijfsvoering.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra)

Door deze wet vallen de meeste ambtenaren per 1 januari 2020 onder het private arbeidsrecht. Personeel in dienst van veiligheidsregio's zijn hiervan voorlopig uitgezonderd, mede door de bijzondere rechtspositie van brandweervrijwilligers. De huidige uitzonderingspositie gaat mogelijk vervalLEN. Wij verwachten dat er ten tijde van het opstellen van de jaarrekening meer duidelijkheid zal zijn.

Inhalen Toekomstbestendige bedrijfsvoering

Op dit moment lopen nog een aantal projecten, waarmee de achterstanden ingehaald zullen zijn. De verwachting is dat per einde jaar deze reserve volledig is gebruikt.

Reserve in te halen werkzaamheden brandweer

De bestemmingsreserve in te halen werk voor de Brandweer bevat brandweertaken op het gebied van vakbekwaam, projecten en omgevingswet.

Vakbekwaam

Het onderdeel vakbekwaam heeft de afgelopen jaren ernstige vertragingen opgelopen vanwege de coronamaatregelen. Toen gedurende het eerste half jaar deze maatregelen stap voor stap werden opgeheven, konden de wervingsacties weer worden opgestart. En met succes: wederom zijn een groot aantal vrijwilligers bereid gevonden om haar bijdrage te leveren aan een veilig Fryslân. De twee extra klassen zijn als gevolg van beschikbare capaciteit bij de BON later gestart. Hierdoor ligt het zwaartepunt van de lasten zoals bestuurlijk afgestemd in de jaren 2024 en 2025.

Projecten

Ook op de projecten binnen de Brandweer heeft versnelling plaatsgevonden. Dit betekent concreet dat de beoogde inhaalslag is ingezet en in de komende twee jaar is gerealiseerd.

Omgevingswet

De voorbereidingen op inwerkingtreding van de Omgevingswet gaan gestaag door. Naast de samenwerking met gemeenten ligt de focus intern met name op kennisontwikkeling. In 2023 verwachten we hiervoor €20.000 uit de reserve te onttrekken.

Bestemmingsreserves voor een aantal specifieke taken

Wabo

De inzet van de Wabo verloopt conform de met het bestuur gemaakte afspraken. De verwachting is dat deze bestemmingsreserve ultimo 2024 volledig is aangewend.

Tijdelijke versterking projecten

Deze reserve wordt dit jaar nagenoeg volledig aangewend. De tijdelijke versterking loopt daarmee in lijn met de bestuurlijke afspraak.

Energietransitie

Zoals in paragraaf 4 is beschreven, zet Brandweer Fryslân tijdelijke middelen in om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op nieuwe risico's die de energietransitie met zich meebrengt. In 2023 verwachten we hiervoor €100.000 uit de reserve te onttrekken.

Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers

In 2023 zijn de eerste stappen gezet richting het toekomstbestendig maken van de uitvoering van de JGZ binnen de Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers door inzet op taakherschikking. In het kader van taakherschikking is gestart met het opleiden van verpleegkundig specialisten. De kosten van het opleiden van de verpleegkundig specialisten worden onttrokken aan deze bestemmingsreserve.

Integraal Zorgakkoord (IZA)

Begin 2023 heeft de bestuurscommissie Gezondheid GGD Fryslân gevraagd te ondersteunen in het proces om te komen tot een gemandateerde gemeente. Hiermee wordt beoogd structuur, coördinatie en tempo in het proces IZA aan te brengen. Deze inzet wordt in 2023 gedekt vanuit de hiervoor bij de jaarrekening 2022 gevormde bestemmingsreserve.

Overige bestemmingsreserves GGD

De GGD kent een aantal bestemmingsreserves, te weten: Gezondheidsmonitor, Jeugdgezondheidszorg 3.0, Gezonde Leefomgeving, Kansrijke start en Nu Niet Zwanger. De inzet van de GGD op deze beleidsmatige ontwikkelingen verloopt conform de planning. Behoudens een aantal relatief beperkte afwijkingen zijn de verwachte onttrekkingen aan de bestemmingsreserve dan ook conform de onttrekkingen volgens de 1^e begrotingswijziging 2023.

Overige bestemmingsreserves brandweer

De overige bestemmingsreserves van de brandweer betreffen de bestemmingsreserves FLO, Uitwerkingskader Meldkamer en Tweede loopbaanbeleid. De voortgang van deze reserves is sterk afhankelijk van een aantal externe ontwikkelingen. Wij verwachten dat er ten tijde van het opstellen van de jaarrekening meer duidelijkheid zal zijn.

Tweede begrotingswijziging 2023

Inleiding

Middels deze begrotingswijziging vragen wij het algemeen bestuur om de begroting op de volgende onderdelen aan te passen:

Op 14 april 2023 stemden de leden van de algemene vergadering van de werkgeversvereniging samenwerkende veiligheidsregio's (wvsv) unaniem in met het arbeidsvoorwaardenakkoord. De cao voor het personeel in dienst van veiligheidsregio's is daarmee definitief en loopt van 2 januari 2023 tot 1 mei 2024. In deze begrotingswijziging is de uitwerking van de cao op de begroting 2023 van Veiligheidsregio Fryslân meegenomen.

In de loop van 2023 is de loon- en prijscompensatie op de BDUR-middelen ontvangen. In afwijking op het besluit van het algemeen bestuur op 12 juli 2018, wordt voorgesteld om dit incidentele overschot niet ten gunste van de reserve FLO te laten komen. Het geprognoseerde resultaat over 2023 kan daarmee worden gebruikt om het effect van de cao over 2023 te financieren, zodat de gemeentelijke bijdrage niet hoeft te worden verhoogd.

Daarnaast wordt in lijn met eerdere besluitvorming een onttrekking gedaan vanuit de reserve voor in te halen werkzaamheden op vakbekwaamheid en projecten bij de Brandweer.

Effecten op 2023

In onderstaande tabel worden de mutaties ten opzichte van de begroting na eerste wijziging 2023 inzichtelijk gemaakt en is zichtbaar welke dekking daar tegenover staat.

A. Autonome ontwikkelingen	€
Cao en werkgeverslasten	3.379
Totale kosten	3.379
Onttrekken egalisatiereserve	3.379
Totale dekking	3.379
B. Aanpassing eerder genomen besluiten	€
Storten egalisatiereserve	3.302
Totale kosten	3.302
Loon- prijscompensatie BDUR-middelen crisisbeheersing	243
Loon- prijscompensatie BDUR-middelen brandweer	394
Verwacht resultaat gezondheid	182
Verwacht resultaat crisisbeheersing	586
Verwacht resultaat brandweer	1.897
Totale dekking	3.302
C. Eerder genomen besluiten over de uitvoering en financiering van projecten	€
Vakbekwaamheid	68
Projecten	42
Omgevingswet	20
Totale kosten	130
Onttrekking bestemmingsreserve in te halen werkzaamheden	130
Totale dekking	130
Totaal mutaties	6.811
Totale dekking	6.811
Totaal 2^e begrotingswijziging 2023	-

Toelichting effecten 2023

A. Autonome ontwikkelingen

Cao en werkgeverslasten

De loonkosten worden geïndexeerd op basis van de werkelijke ontwikkeling van de CAR-UWO. Op 14 april zijn de nieuwe arbeidsvoorwaarden voor het personeel in dienst van de veiligheidsregio's vastgesteld. Het effect van deze nieuwe cao is in deze tweede begrotingswijziging verwerkt.

B. Aanpassing eerder genomen besluiten

In de financiële verordening is het leidende principe afgesproken dat het cao-effect wordt verrekend met de gemeentelijke bijdrage. Gezien het verwachte positieve resultaat over 2023 stellen wij voor om af te wijken van dit leidende principe en het cao-effect in 2023 niet te verrekenen met een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In het algemeen bestuur van 12 juli 2018 is de herziening van de financiering van het FLO-overgangsrecht vastgesteld. Daarbij is ook vastgesteld om eventuele incidentele overschotten op de Bdur in te zetten voor de financiering van de regeling. In 2023 is € 637.000 ontvangen aan loon- en prijscompensatie op de Bdur. Wij stellen voor om dit bedrag niet in de reserve FLO te storten.

Het cao-effect kan daarmee naar verwachting grotendeels worden gedekt vanuit het positieve resultaat van Veiligheidsregio Fryslân. Het resterend saldo zal worden verrekend met de egalisatiereserve. Dit betekent dat er voor de gemeenten geen aanvullende bijdrage voor 2023 zal worden gefactureerd.

De administratieve verwerking loopt via de egalisatiereserve. Dit ontstaat doordat het reguliere resultaat op totaalniveau (nagenoeg) voldoende is om het effect op te vangen, maar dit niet voor ieder afzonderlijk organisatieonderdeel geldt.

Overigens heeft het cao-effect een meerjarige (structurele) werking. Deze begrotingswijziging heeft dan ook gevolgen voor het financieel kader van 2024 e.v. Voor de jaren 2024 e.v. wordt een separaat voorstel aan het bestuur ingediend.

C. Eerder genomen besluiten over de uitvoering en financiering van projecten

Dit bestaat uit:

- **Vakbekwaamheid**

Het onderdeel vakbekwaam heeft de afgelopen jaren ernstige vertragingen opgelopen vanwege de coronamaatregelen. Toen gedurende het eerste half jaar deze maatregelen stap voor stap werden opgeheven, konden de wervingsacties weer worden opgestart. En met succes: wederom zijn een groot aantal vrijwilligers bereid gevonden om haar bijdrage te leveren aan een veilig Fryslân. Inmiddels zijn de eerste klassen weer opgestart. In de planning is rekening gehouden met diverse aanvullende klassen, zodat de inhaalslag kan worden gestart. Hiermee zal de beoogde inhaalslag op het gebied van vakbekwaamheid de komende 4 jaar worden gerealiseerd.

- **Projecten**

Ook op de projecten binnen de Brandweer heeft het opheffen van de coronamaatregelen een positief effect. Diverse projecten zijn inmiddels weer opgepakt. Dit betekent concreet dat de beoogde inhaalslag op projecten naar verwachting in 2023 worden afgerond.

Reserves

Het geraamde verloop van de reserves ziet er als volgt uit:

	1-1-2023	Stortingen	Onttrekkingen	31-12-2023
<i>Algemene reserve</i>				
Egalisatiereserve	3.322.000	3.470.792	3.490.186	3.302.606
	<u>3.322.000</u>	<u>3.470.792</u>	<u>3.490.186</u>	<u>3.302.606</u>
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Gezondheidsmonitor	303.701	102.000	80.000	325.701
FLO	806.781			806.781
Uitwerkingskader Meldkamer	500.000			500.000
Jeugdgezondheidszorg/JGZ 3.0	775.922		486.577	289.345
Tweede loopbaanbeleid	538.939			538.939
In te halen werkzaamheden	1.695.649		519.588	1.176.061
Gezonde leefomgeving	200.000		100.000	100.000
Kansrijke start	89.307		89.307	-
Nu niet zwanger	134.000		134.000	-
Publieke Gezondheidszorg Asielzoekers	245.000		120.000	125.000
Integraal zorgakkoord (IZA)	80.000		80.000	-
Wabo	380.000		90.000	290.000
Tijdelijke versterking projecten	255.500		216.500	39.000
Energietransitie	200.000		100.000	100.000
	<u>6.204.799</u>	<u>102.000</u>	<u>2.015.972</u>	<u>4.290.827</u>
<i>Totaal eigen vermogen</i>	<u>9.526.799</u>	<u>3.572.792</u>	<u>5.506.158</u>	<u>7.593.433</u>

Effecten per programma 2023

In onderstaande tabel zijn per programma de effecten van de eerste begrotingswijziging 2023 opgenomen, welke geen effect hebben op de reeds vastgestelde bijdrage per programma in de primitieve begroting 2023.

	Begroting na 1 ^e wijziging 2023			2e bestuurlijke wijziging 2023			Begroting na 2 ^e wijziging 2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Gezondheid									
Pijler 1	15.485.105	13.955	15.471.150	1.040.132	575	1.039.557	16.525.237	14.530	16.510.707
Pijler 2	10.421.911	3.224.986	7.196.925	448.700	147.959	300.741	10.870.611	3.372.945	7.497.666
Pijler 3	1.624.770	988.519	636.251	50.673	27.996	22.677	1.675.443	1.016.515	658.928
Pijler 4	1.743.556	1.743.556	-	78.722	78.722	-	1.822.278	1.822.278	-
Verwacht resultaat gezondheid	-	-	-	-	181.645	-181.645	-	181.645	-181.645
Toegerekende organisatiekosten	6.562.934	76.905	6.486.029	295.040	112.147	182.893	6.857.975	189.052	6.668.922
<i>Bijdrage programma Gezondheid</i>	-	28.352.577	-28.352.577	-	-	-	-	28.352.577	-28.352.577
Reservemutaties Gezondheid	359.512	1.797.291	-1.437.779	181.645	1.545.868	-1.364.223	541.157	3.343.159	-2.802.002
Totaal programma Gezondheid	36.197.788	36.197.788	-	2.094.912	2.094.912	-	38.292.701	38.292.701	-
Programma Crisisbeheersing									
Producten Crisisbeheersing	6.442.260	216.401	6.225.859	215.313	-	215.313	6.657.572	216.401	6.441.171
Verwacht resultaat crisisbeheersing	-	-	-	-	585.969	-585.969	-	585.969	-585.969
Toegerekende organisatiekosten	988.702	11.586	977.116	44.448	16.895	27.553	1.033.149	28.481	1.004.669
BDUR	-	4.408.683	-4.408.683	-	242.704	-242.704	-	4.651.387	-4.651.387
<i>Bijdrage programma Crisis</i>	-	2.794.979	-2.794.979	-	-	-	-	2.794.979	-2.794.979
Reservemutaties Crisis	90.535	89.848	687	828.672	242.865	585.808	919.208	332.713	586.495
Totaal programma Crisis	7.521.497	7.521.497	-	1.088.433	1.088.433	-	8.609.929	8.609.929	-
Programma Brandweer									
Producten Brandweer	38.873.271	906.134	37.967.137	1.478.221	22.369	1.455.852	40.351.492	928.503	39.422.989
Verwacht resultaat brandweer	-	-	-	-	1.897.124	-1.897.124	-	1.897.124	-1.897.124
Toegerekende organisatiekosten	9.494.947	111.263	9.383.684	426.850	162.249	264.601	9.921.797	273.512	9.648.285
BDUR	-	4.677.064	-4.677.064	-	394.650	-394.650	-	5.071.714	-5.071.714
<i>Bijdrage programma Brandweer</i>	-	42.384.577	-42.384.577	-	-	-	-	42.384.577	-42.384.577
Reservemutaties Brandweer	763.673	1.052.853	-289.180	2.291.774	1.720.453	571.321	3.055.447	2.773.306	282.141
Totaal programma Brandweer	49.131.891	49.131.891	-	4.196.846	4.196.846	-	53.328.736	53.328.736	-
Eindtotaal	92.851.176	92.851.176	-	7.380.191	7.380.190	-	100.231.366	100.231.366	-

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Scenario 3
Ter behandeling in de vergadering van	het Algemeen Bestuur
Status	Kies een item.
Portefeuillehouder	Dhr. Gebben
Auteur	Dhr. Knoll
Bijlagen	1. Tabel gehanteerde percentages 2. Grafische weergave verschil incidenteel en structureel effect. Bijlagen onderaan deze notitie
Vergaderdatum	14-12-2023
Agendapunt	5
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Afdeling Financiën
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bij de uitwerking van scenario 3 de incidentele verschillen over de jaren 2022 en 2023 niet met de gemeenten te verrekenen. 2. Bij de uitwerking van scenario 3 het incidentele verschil voor het jaar 2024 te verrekenen, indien de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds daar aanleiding toe geeft. 												
Inleiding	<p>Algemeen Bij de kaderbrief 2024-2027 is afgesproken het effect van de inflatie van de materiële kosten volgens het afgestemde 'scenario 3' te verrekenen. In dit scenario wordt de indexatie van de materiële kosten voor 2024 voorlopig afgetopt op 8%. Deze indexatie wordt achteraf op basis van de werkelijke ontwikkeling van het gemeentefonds over de jaren 2022, 2023 en 2024 geëvalueerd en verrekend. Het te verrekenen bedrag betreft dus het verschil tussen wat de gemeenten aan indexatie hebben afgedragen aan Veiligheidsregio Fryslân en hetgeen ze zouden hebben bijgedragen, wanneer de indexatie van het gemeentefonds zou zijn gehanteerd.</p> <p>Resultaten scenario 3 Voor 2022 en 2023 zijn de verschillen inmiddels definitief bepaald. Voor 2024 is de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds nodig om een definitief bedrag te bepalen. Op basis van de huidige inzichten is het effect van scenario 3 als volgt:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Vershil</td> <td>-1.122.000</td> <td>-1.186.000</td> <td>-263.000</td> </tr> <tr> <td>Cumulatief verschil</td> <td>-1.122.000</td> <td>-2.308.000</td> <td>-2.570.000</td> </tr> </tbody> </table>		2022	2023	2024	Vershil	-1.122.000	-1.186.000	-263.000	Cumulatief verschil	-1.122.000	-2.308.000	-2.570.000
	2022	2023	2024										
Vershil	-1.122.000	-1.186.000	-263.000										
Cumulatief verschil	-1.122.000	-2.308.000	-2.570.000										

	<p>Uit de tabel blijkt dat het totale effect van scenario 3 over de periode 2022 t/m 2024 geschat wordt op € 2.570.000.</p> <p>Incidenteel versus structureel Bij de uitwerking van financiële ontwikkelingen is het van belang om onderscheid te maken tussen incidentele en structurele effecten. Voor scenario 3 geldt hierbij het volgende:</p> <p><u>Incidenteel</u> Er ontstaat een incidenteel verschil van € 2.570.000. Dit betreft het totale verschil over de jaren 2022, 2023 en 2024 bij elkaar opgeteld. Er is sprake van een verrekening van een periode en daarmee van een incidenteel verschil.</p> <p><u>Structureel</u> Uit de tabel blijkt een verschil in 2024 van € 263.000. Omdat 2024 de basis is voor de bepaling van het financieel kader van 2025 werkt dit verschil structureel door in de begroting van Veiligheidsregio Fryslân. De basis waarop het kader 2025 wordt bepaald is immers te laag.</p> <p>De verrekening van dit bedrag (i.e. de effectuering van scenario 3) dient daarom plaats te vinden via een verhoging van het kader 2025. Deze verhoging betreft een indexatiecorrectie en is daarmee een autonome ontwikkeling.</p> <p>In de bijlage is het verschil tussen incidenteel en structureel grafisch weergegeven.</p>
Beoogd effect	Bestuurlijke goedkeuring over de effectuering van scenario 3.
Argumenten	<p>Besluit 1 De resultaten van Veiligheidsregio Fryslân wijken voordelig af van de begroting. Er is geen financiële noodzaak om voor de jaren 2022 en 2023 het bedrag te verrekenen. Dit betekent voor de gemeenten een incidenteel positief resultaat van € 1.122.000 + € 1.186.000 = € 2.308.000.</p> <p>Besluit 2 Het te verrekenen bedrag 2024 is nog niet definitief. Voor de definitieve bepaling voor het te verrekenen bedrag van 2024 is de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds nodig. Wij stellen voor om besluitvorming over dit mogelijk te verrekenen bedrag uit te stellen tot het moment dat de meicirculaire bekend is. Het verschil wordt nu geschat op € 263.000.</p>
Kantttekeningen/risico's	<p>Scenario 3 is een bestuurlijke afspraak die relatief recent (december 2022) is gemaakt. In dit voorstel wordt (weliswaar gemotiveerd) afgeweken van het oorspronkelijke besluit. Dit kan tot verwarring leiden bij gemeenteraadsleden.</p> <p>Wij stellen voor om via een webinar gemeenteraadsleden aanvullende toelichting te geven om deze mogelijke verwarring weg te nemen.</p>
Financiële consequenties	
Vervolgaanpak/uitvoering	

Communicatie	Niet van toepassing
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

Bijlage 1 tabel met percentages

Onderstaande percentages zijn gehanteerd bij de berekening van de uitkomsten van scenario 3. Hierbij is de rij VRF afkomstig uit de bestuurlijk afgestemde financiële kaders.

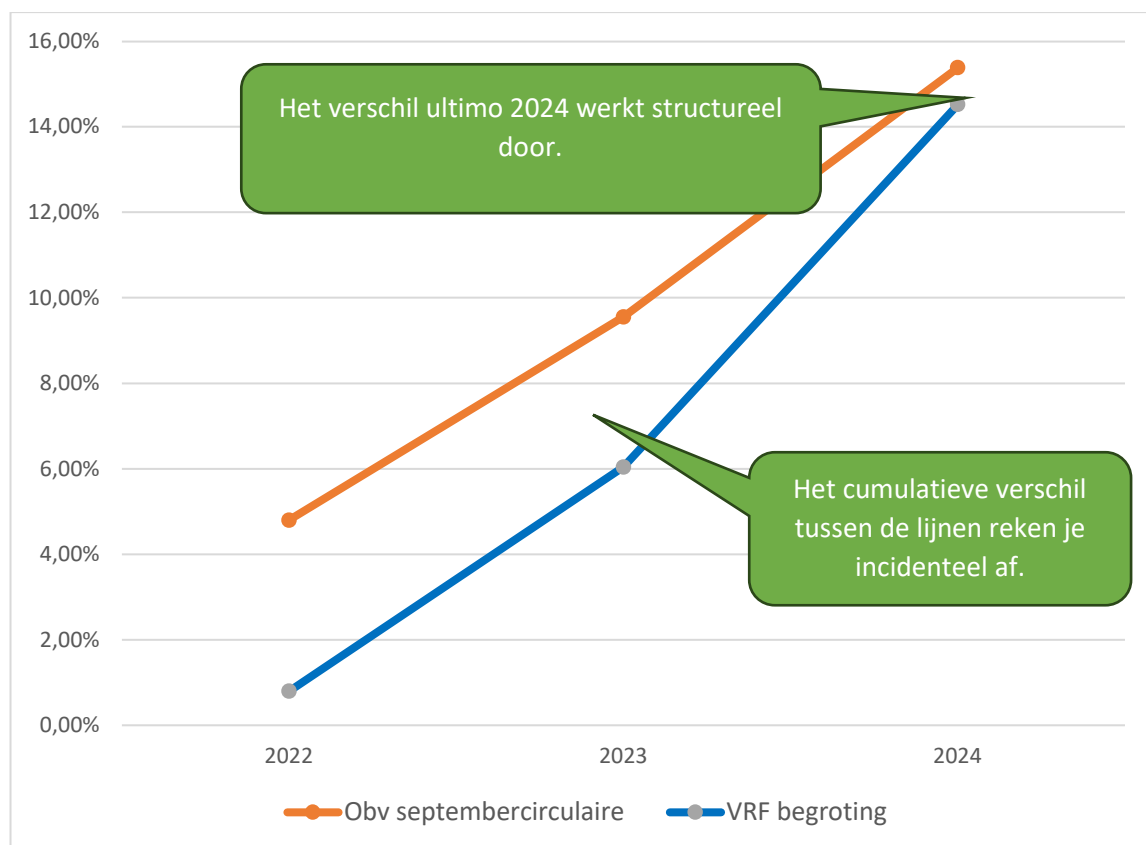
De rij gemeenten is bepaald op basis compensatie die gemeenten hebben ontvangen via het gemeentefonds. Dit betreft het gemiddelde van de loonvoet, netto materiële consumptie en overheidsinvestering.

Per jaar	2022	2023	2024
Gemeenten	4,80%	4,54%	5,32%
VRF	0,80%	5,20%	8,00%

Cumulatief	2022	2023	2024
Gemeenten	4,80%	9,56%	15,39%
VRF	0,80%	6,04%	14,52%

Bijlage 2 Grafische weergave incidenteel en structureel

De effecten van tabel 1 leiden tot onderstaande verschillen.

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing
Ter behandeling in de vergadering van	het Algemeen Bestuur
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. Gebben
Auteur	Dhr. Postma (concerncontroller)
Bijlagen	1. Beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2023-2026
Vergaderdatum	14-12-2023
Agendapunt	6
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	1. De beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing vast te stellen.
Inleiding	<p>Volgens de financiële verordening biedt het dagelijks bestuur eenmaal in de 4 jaar een nota weerstandsvermogen en risicobeheersing aan ter behandeling in het algemeen bestuur. In de nota wordt ingegaan op de wijze waarop met risico's wordt omgegaan en op welke wijze de risico's worden afgedekt. De huidige nota heeft een looptijd tot eind 2022, vandaar dat nu een herziene nota wordt aangeboden voor de periode vanaf 2023. De nota is tot stand gekomen op basis van een eigen evaluatie van het beleid. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de voorliggende beleidsnota.</p> <p>In de reguliere managementcyclus van Veiligheidsregio Fryslân wordt op alle niveaus in de organisatie vastgelegd welke resultaatafspraken zijn gemaakt over de te realiseren doelstellingen en hoe hierover wordt gerapporteerd. Hierin worden ook de risico's betrokken, die de realisatie van de doelstellingen mogelijk bedreigen en worden afspraken gemaakt over hoe de risico's worden beheerst of vermeden. In onze P&C documenten komen deze onderwerpen dan ook aan de orde. Onze onafhankelijke concerncontroller kijkt mee met dit proces.</p> <p>Het voorgaande proces resulteert voornamelijk in strategische risico's, terwijl ook op de werkvloer zich risico's voordoen. Een van de resultaten die we proberen te bereiken met het meerjarige thema Procesgericht werken is om de beheersbaarheid van de operationele risico's te vergroten. We zullen hiervoor in 2023 het fundament leggen.</p>

Beoogd effect	Inzicht verschaffen aan het algemeen bestuur en de deelnemende gemeenten over het risicoprofiel van VRF en de wijze waarop met risico's wordt omgegaan.
Argumenten	<p><i>1.1 De werkwijze zoals vastgelegd in de beleidsnota 2019 – 2022 werkt naar behoren.</i> De introductie van een egalisatiereserve leidt tot minder wijzigingen in de gemeentelijke bijdrage omdat eventuele tussentijdse aanpassingen zelf kunnen worden opgevangen. Daarnaast wordt de post onvoorzien gebruikt voor bovenmatige personele frictie.</p> <p><i>1.2 De spelregels tav vullen en legen van de egalisatiereserve worden nader gespecificeerd</i> Om onduidelijkheid te voorkomen wordt in de spelregels van het vullen en legen van de egalisatiereserve het uitgangspunt toegevoegd dat een overschot automatisch wordt toegevoegd en een tekort automatisch wordt onttrokken aan de egalisatiereserve. Ondanks deze nadere specificering van de spelregels blijft het vullen of legen een bestuursbesluit, dat pas na zienswijze van de deelnemende gemeenten kan worden genomen.</p>
Kanttekeningen/risico's	<p><i>1.1 Het risicoprofiel kan gedurende de beleidsperiode wijzigen</i> De beleidsnota is geldig voor de komende vier jaar. In deze periode kan het risicoprofiel van de organisatie wijzigen. Om deze reden is ervoor gekozen in de beleidsnota vooral de kaders op te nemen, en alleen de belangrijkste risico's op te nemen die op dit moment spelen. De actualisatie van de risico's vindt plaats in de jaarlijkse paragraaf in de begroting. Op deze manier blijft het beeld actueel.</p>
Financiële consequenties	Geen
Vervolgaanpak/uitvoering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tegelijkertijd met deze beleidsnota wordt gewerkt aan de Visie op risicomanagement. Deze visie wordt intern vastgesteld. 2. De risico's zoals genoemd in deze beleidsnota worden tevens opgenomen in de kaderbrief 2025 – 2028.
Communicatie	
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

Beleidsnota weerstandsvermogen en risicobeheersing
2023 - 2026

Inhoud

1. Inleiding en samenvatting	3
2. Kaders voor weerstandsvermogen en risicobeheersing	4
3. Risico's en risicomanagement	6
4. Weerstandscapaciteit	8
5. Financiële kengetallen weerstandsvermogen	10

1. Inleiding en samenvatting

Inleiding

Voor u ligt de herziene nota weerstandsvermogen en risicobeheersing van Veiligheidsregio Fryslân.

De beleidsnota gaat in het volgende hoofdstuk in op de kaders die ten grondslag liggen aan deze beleidsnota. Vervolgens worden de onderscheiden elementen van risicomangement en weerstandsvermogen nader uitgewerkt.

Samenvatting

Deze nota leidt niet tot significante wijziging van de benadering van weerstandsvermogen die is vastgesteld in de vorige beleidsnota 2019 – 2022. Ter informatie alvast de belangrijkste onderwerpen uit deze nota:

- Binnen de gemeenschappelijke regeling wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden, die is bepaald op basis van de risico-inventarisatie. Wel wordt het risico inzichtelijk gemaakt, zodat deelnemende gemeenten hier rekening mee kunnen houden in hun eigen risicoprofiel;

Er wordt gebruik gemaakt van een egalisatiereserve, die gebruikt wordt om tussentijdse fluctuaties in het begrotingssaldo op te vangen. Deze reserve heeft een omvang van tussen de 2% en 5% van het begrotingstotaal. Voor wat betreft de spelregels die van toepassing zijn bij het aanvullen of onttrekken aan de egalisatiereserve wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de egalisatiereserve automatisch wordt gevuld met incidentele overschotten en aangewend voor tekorten in het jaarrekeningresultaat. Elk besluit over het vullen van of aanwenden voor tekorten van de egalisatiereserve wordt genomen door het bestuur nadat dit besluit voor zienswijze is voorgelegd aan de deelnemende gemeenten.

- De post onvoorzien zoals die tot nu toe werd gehanteerd, voldoet niet aan de definitie zoals het BBV die hanteert, en wordt daarom geclassificeerd als regulier budget voor personele fricties.

De nota weerstandsvermogen 2023 – 2026 treedt in werking met ingang van het begrotingsjaar 2023.

2. Kaders voor weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân is opgenomen dat de organisatie haar financieel beleid, begroting en jaarstukken inricht conform de bepalingen in artikelen 212 tot en met 215 van de gemeentewet. Dit betekent onder meer dat de begroting en de jaarstukken worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), en dat het algemeen bestuur in een financiële verordening de uitgangspunten vastlegt van het financiële beleid. Zowel de financiële verordening als het BBV geven richtlijnen voor hoe de organisatie om dient te gaan met weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Volgens artikel 9 van het BBV dient de organisatie in de begroting en de jaarstukken een paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing op te nemen. Artikel 11 bevat vervolgens de definitie van weerstandsvermogen, en de elementen die de paragraaf minimaal dient te bevatten:

- a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. een inventarisatie van de risico's;
- c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- d. een kengetal voor de:
 - netto schuldquote
 - solvabiliteitsratio
 - structurele exploitatieruimte
 - grondexploitatie en belastingcapaciteit (beide niet van toepassing voor de VRF)
- e. een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

In deze paragraaf legt de veiligheidsregio jaarlijks in haar begroting de inschatting van de risico's vast. Dezelfde paragraaf in het jaarverslag bevat de verantwoording over het gevoerde beleid. Indien nodig wordt in de bestuursrapportage ook tussentijds verslag gedaan van de ontwikkelingen in het risicobeeld.

Financiële verordening

Voor de bepaling van het beleid is het dus mogelijk om te volstaan met de paragraaf zoals hiervoor genoemd. Het risico hiervan is echter dat de paragraaf dan snel het karakter krijgt van een jaarlijkse beleidsnota, die uitdijt en herhalingen bevat en daardoor minder effectief is. Om die reden is ervoor gekozen eens in de 4 jaar een beleidsnota op te stellen, waarin het beleid is vastgelegd.

In de financiële verordening is hierover in artikel 15, lid 1 het volgende opgenomen:

“Het dagelijks bestuur biedt eenmaal in de vier jaar een (bijgestelde) nota weerstandsvermogen aan ter behandeling en vaststelling door het algemeen bestuur. In deze nota wordt ingegaan op het risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins. In de nota wordt tevens het gewenste weerstandsvermogen bepaald.”

De paragrafen in de begroting en de jaarrekening worden daarop gehanteerd voor het (indien nodig) bijstellen van de risico-inschatting, en voor de verantwoording over in hoeverre risico's zich hebben voorgedaan en worden opgevangen.

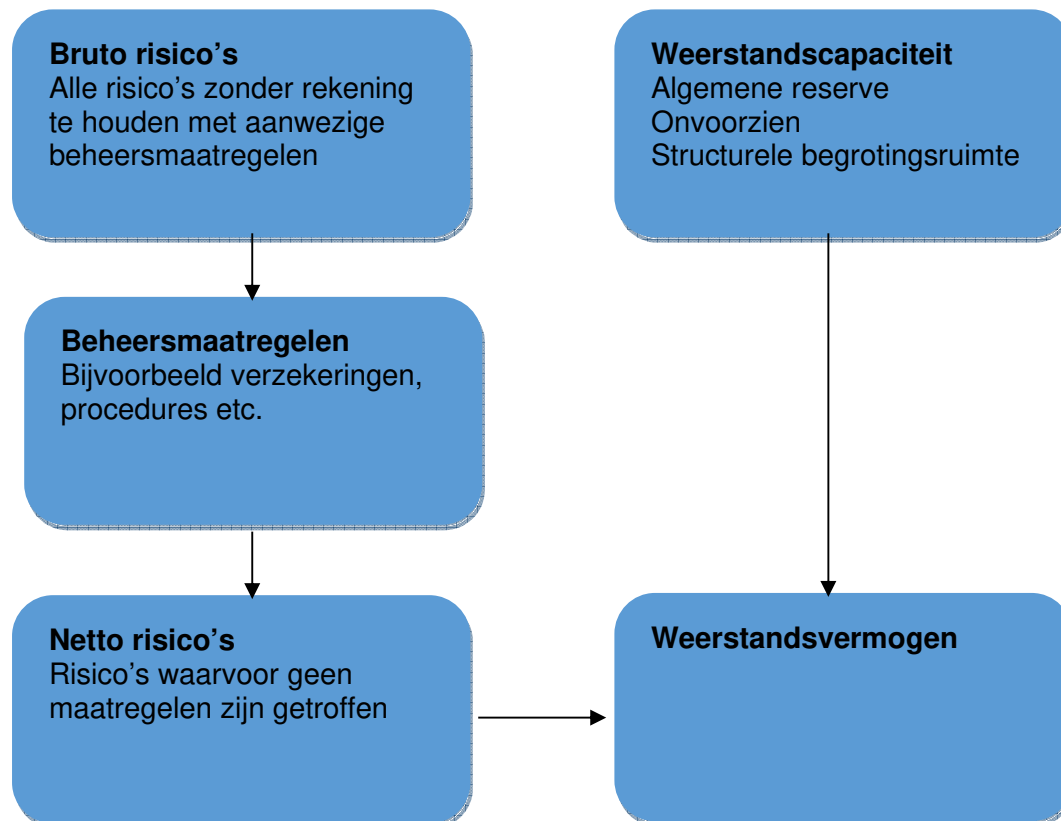
Definitie volgens het BBV

De definitie van weerstandsvermogen is volgens het BBV als volgt:

“Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.”

Schematisch ziet deze relatie er als volgt uit:

In de volgende hoofdstukken worden het risicomanagement en de weerstandscapaciteit nader uitgewerkt. Daarna wordt ingegaan op de kengetallen die de paragraaf weerstandsvermogen bevat.

3. Risico's en risicomangement

In de reguliere managementcyclus van Veiligheidsregio Fryslân wordt op alle niveaus in de organisatie vastgelegd welke resultaatafspraken zijn gemaakt over de te realiseren doelstellingen en hoe hierover wordt gerapporteerd. Hierin worden ook de risico's betrokken, die de realisatie van de doelstellingen mogelijk bedreigen, en worden afspraken gemaakt over hoe de risico's worden beheerst of vermeden.

De belangrijkste risico's ("materiële betekenis" uit de BBV-definitie) worden ook in de bestuurlijke cyclus betrokken. Concreet betekent dit dat deze risico's worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de programmabegroting, en dat verslag wordt gedaan van de voortgang in het jaarverslag en eventueel in de bestuursrapportages.

Naast de risico's die, indien zij zich voordoen, worden afgewenteld op de weerstandscapaciteit, wordt ook verslag gedaan van de risico's die mogelijk structurele impact hebben op de begroting. Indien laatstgenoemde zich zeker voordoen, dient dit te worden verwerkt in de begroting. Eenmaal in de vier jaar wordt onze begroting doorgelicht (Operatie doorlichting begroting). Tijdens deze doorlichting worden de risico's met structurele impact op de begroting benoemd.

Veel van de geconstateerde risico's zullen naar verwachting zijn afgedekt door beheersmaatregelen, wat leidt tot een verwaarloosbaar netto-risico. De risico's die niet of minder goed beheersbaar zijn én van materiële betekenis zijn, worden opgenomen in de paragraaf. Hierbij wordt de volgende indeling gehanteerd:

- Risico's die worden afgewenteld op de weerstandscapaciteit;
- Risico's die mogelijk een structurele impact hebben op de begroting.

Op het moment van schrijven van deze nota komen in deze categorieën de volgende belangrijke risico's naar voren:

Risico's die worden afgewenteld op de weerstandscapaciteit:

- Wegvallen van maatwerk- en markttaken: de Veiligheidsregio Fryslân voert diverse taken uit die nauw verbonden zijn met de basistaak, maar niet collectief worden uitgevoerd. Voorbeelden hiervan zijn maatwerk JGZ, dienstverlening WABO en reizigersvaccinaties. Op deze taken wordt deels vast personeel ingezet, en wordt een beroep gedaan op overhead. De bijdrage die deze taken leveren aan de overhead, zorgt ervoor dat basistaken goedkoper worden uitgevoerd. Wegvallen van deze taken zorgt voor incidentele fricties en voor het vervallen van structurele dekking;
- Fysieke en psychische schade door werkzaamheden: het optreden van personeel en vrijwilligers bij incidenten kan fysieke en psychische schade opleveren, die niet altijd goed te verzekeren is. De gevolgen hiervan kunnen verstrekkend zijn, bijvoorbeeld blijvende arbeidsongeschiktheid. Veiligheidsregio Fryslân neemt deel aan de 'stichting waarborgfonds veiligheidsregio's' zodat per 1 januari 2024 de risico's op dit vlak die niet verzekeraar zijn in gezamenlijkheid met alle veiligheidsregio's worden gedragen.
- Het niet kunnen werven van voldoende kwalitatief personeel, waardoor de taakuitvoering in gevaar komt: bij de huidige arbeidsmarkt is het lastig om voldoende kwalitatief personeel te werven. Dit probleem doet zich voor bij alle organisatieonderdelen. Het gevolg kan zijn dat de kwaliteit van de dienstverlening onder druk komt of alleen kan worden gerealiseerd tegen onevenredig hoge kosten.

Risico's die mogelijk structurele effecten hebben op de begroting

- Omgevingswet

De komst van de Omgevingswet bevordert de integrale afweging als het gaat om besluiten in de fysieke leefomgeving. Alle aspecten die van invloed zijn, moeten meegenomen worden. Dit geldt dus zeker ook voor veiligheid en gezondheid. De invoering van de Omgevingswet brengt de nodige onzekerheden met zich mee. Zo is het onduidelijk hoe groot de vraag vanuit de gemeenten echt gaat worden. Verder laten landelijke onderzoeken zien dat de komst van de Omgevingswet meer tijd en geld gaat kosten. De minister van Binnenlandse Zaken heeft dit - en ook de bijzondere positie voor veiligheidsregio's hierin - onderkend. De invoering van de wet is inmiddels wederom uitgesteld, ditmaal tot 1 januari 2024. De onzekerheid zal op korte termijn niet opgelost zijn.

- Onderhouds- en exploitatielasten vastgoed (M.J.O.P)

Om de onderhoudslasten beter te kunnen voorspellen, is aanvullend specialistisch onderzoek nodig om de staat van de panden beter in kaart te brengen. Het is onzeker wat er uit dit onderzoek zal komen.

- Langere en onbetrouwbare levertijden

Als gevolg van grondstoftekorten en krapte op de arbeidsmarkt, hebben we ook te maken met problemen bij de tijdige levering van materieel, materiaal en diensten. Daarom moet hier bij aanbestedingen in de planning rekening mee worden gehouden, trajecten vroeg worden begonnen en duidelijke afspraken met leveranciers worden gemaakt. Voor ons regulier onderhoud en de aanschaf van kleiner materiaal is het nodig dat we voldoende aandacht aan het voorraadbeheer besteden. We moeten voorkomen dat er, door problemen met de levertijden, risico's in de uitvoering van de hulpverlening ontstaan. De ontwikkelingen rond levertijden kunnen financiële consequenties hebben (verschuiving van kosten in de tijd).

- Verduurzaming gebouwen en materieel

Het verder verduurzamen van onze gebouwen en materieel heeft de aandacht. Veiligheidsregio Fryslân heeft hierin ook al slagen gemaakt en dit op eigen initiatief opgepakt. Op het moment dat er vanuit de Rijksoverheid of vanuit Europese duurzaamheidsdoelstellingen meer verduurzaming verplicht wordt gesteld, zou dit een verhoging van de kosten tot gevolg kunnen hebben. We kunnen de financiële consequenties op dit moment niet concreet maken.

- Functioneel leeftijdsontslag (FLO)

Door de landelijke netto afspraak hebben wijzingen in diverse wet- en regelgeving, zoals cao-verhogingen, directe financiële gevolgen op het FLO. Ontwikkelingen in de CAO-gemeenten en de afschaffing van de levensloopregeling kunnen ervoor zorgen dat de bestemmingsreserve eerder uitgeput is dan waarmee op het moment van de overname rekening is gehouden.

- Risico van functiewaardering verpleegkundigen en doktersassistenten

De inhoud van het werk van de verpleegkundigen en doktersassistenten wordt geëvalueerd. Er worden gesprekken met de betreffende groepen gevoerd en een profiel opgesteld. Op basis van de uitkomsten kan worden vastgesteld of de functionele inschaling nog passend is bij taken en bevoegdheden van deze functies. In vergelijking met de meeste andere GGD'en hanteren wij een lagere inschaling. Wanneer wij de landelijke lijn zouden volgen, leidt dit tot een uitzetting van € 1 miljoen.

- **Instream Jeugdgezondheidszorg**

De afgelopen jaren bleek het gefixeerde budget toereikend om op gepaste wijze invulling te geven aan de inhoud van de zorgactiviteiten. Wanneer de kindaantallen (fors) toenemen door het Oekraïneconflict en andere ontheemden, ontstaat hier een mogelijk budgettair risico. Dit kan ertoe leiden dat óf het budget óf de inhoud ter discussie komt te staan.

- **Vakbekwame brandweermensen**

De BON is de opleidingsinstelling waar de brandweer aan gebonden is voor het afnemen van opleidingen en het vakbekwaam houden van de brandweermensen. De beschikbare capaciteit sluit niet altijd aan bij de behoefte. Het verloop onder de vrijwilligers is wisselend waardoor de behoefte aan nieuwe vrijwilligers en opleidingsplekken varieert.

Deze risico's worden op de reguliere momenten in de planning- en controlcyclus geactualiseerd en herzien, of eerder als hiertoe de noodzaak bestaat. De risico's worden waar mogelijk gekwantificeerd en voorzien van een analyse van de kans op voordoen.

Beleidslijnen

Samengevat leidt dit tot de volgende beleidslijnen voor risicomanagement:

- I. Risicomanagement is een regulier onderdeel van het managementcontrolsysteem van de VRF. De geïdentificeerde risico's worden waar mogelijk ondervangen door beheersmaatregelen;
- II. De belangrijkste netto-risico's worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicomanagement in de begroting en jaarrekening. Waar nodig wordt tussentijds verslag gedaan van de voortgang;
- III. In de paragraaf worden ook de risico's opgenomen die mogelijk op termijn impact hebben op de begroting. Deze worden structureel verwerkt in de begroting op het moment dat deze zich zeker gaan voordoen.

4. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de beschikbare middelen om risico's op te vangen, in het geval die zich voordoen. Dit kan bestaan uit incidentele weerstandscapaciteit (aanwezige vrije reserves) en structurele weerstandscapaciteit (bijvoorbeeld post onvoorzien en vrije begrotingsruimte).

In beginsel is bij een gemeenschappelijke regeling altijd sprake van 100% weerstandscapaciteit. Tegenvallers kunnen immers altijd worden afgewenteld op de deelnemende gemeenten (artikel 30, lid 3 van de GR). Een GR hoeft om die reden geen eigen weerstandscapaciteit aan te houden. Bij VRF is er voor gekozen een egaliseringsreserve en post onvoorzien aan te houden, om zelf eerst de risico's te kunnen opvangen. Tegelijkertijd houden de deelnemende gemeenten ook zelf rekening met de risico's die zij lopen als gevolg van hun deelname aan de GR. Dit verschilt per gemeente, en is afhankelijk van het eigen gemeentelijk beleid rondom weerstandsvermogen. Een en ander zou tot gevolg kunnen hebben dat risico's soms dubbel zijn afgedekt.

VRF zal zelf een risico-analyse opstellen die door de gemeenten kan worden gehanteerd in de vaststelling van de eigen risico's en de weging ervan.

Het gebruik van een egaliseringsreserve wordt als nuttig ervaren, aangezien dit bijdraagt aan een stabiele ontwikkeling van de gemeentelijke bijdragen en het risico op tussentijdse verrekeningen aanzienlijk verkleint. Dit zorgt voor een stabiel begrotingsbeeld in de gemeentelijke begrotingen, voor wat betreft de bijdrage aan de VRF.

Het voorstel is de bestaande werkwijze van het egalisatiereserve aan te houden. Hierbij blijft een ondergrens van 2% en een bovengrens van 5% van het begrotingstotaal gehandhaafd.

Voor wat betreft de spelregels die van toepassing zijn bij het aanvullen of onttrekken aan de egalisatiereserve wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de egalisatiereserve automatisch wordt gevuld met incidentele overschotten en aangewend voor tekorten in het jaarrekeningresultaat. Naast de resultaatsbestemming bij de jaarrekening wordt de reserve alleen gebruikt voor het tussentijds aanpassen van de begroting waar vastgesteld nieuw beleid en/of autonome ontwikkelingen hiertoe aanleiding geven én waarin de incidentele begrotingsruimte niet voldoende is. Dit kan nodig zijn, aangezien de begroting voor enig jaar al vroeg wordt vastgesteld, waar in de tussentijd tot het begin van het begrotingsjaar nog ontwikkelingen plaatsvinden. Deze aanpassing vindt plaats bij de eerste begrotingswijziging.

Elk besluit over het vullen van of aanwenden voor tekorten van de egalisatiereserve wordt genomen door het bestuur nadat dit besluit voor zienswijze is voorgelegd aan de deelnemende gemeenten.

De post onvoorzien, zoals nu is opgenomen, is in werkelijkheid geen echte post “onvoorzien” zoals bedoeld in het BBV. De post is tijdens de bezuinigingsoperatie 2011-2014 gevormd uit reguliere budgetten voor bovenmatige frictie (bijvoorbeeld de post vervanging bij ziekte), en is niet direct te koppelen aan één of enkele risico's. Het budget is gepositioneerd bij de algemeen directeur, en wordt toegekend op basis van een integrale, VRF-brede afweging van de bovenmatige personele fricties. Het aanhouden van een ‘echte’ post onvoorzien, zoals bedoeld in het BBV, is niet noodzakelijk gezien de werking van de egalisatiereserve.

Beleidslijnen weerstandscapaciteit

Samenvattend leiden deze afwegingen tot de volgende beleidslijnen voor de weerstandscapaciteit voor Veiligheidsregio Fryslân:

- I. De risico's die (deels) niet zijn afgedekt, worden inzichtelijk gemaakt in de paragraaf.
- II. In de begroting en financiële positie van Veiligheidsregio Fryslân wordt geen eigen weerstandscapaciteit aangehouden die is bepaald adv. risico's.
- III. De algemene reserve bestaat alleen uit een egalisatiereserve, die een ondergrens heeft van 2% van het begrotingstotaal en een bovengrens van 5%.
- IV. Voor het hanteren van de egalisatiereserve worden de spelregels gehanteerd zoals beschreven in deze nota.
- V. De post “onvoorzien” wordt zoals in de laatste beleidsnota aangepast gebruikt voor bovenmatige personele fricties.

5. Financiële kengetallen weerstandsvermogen

In de programmabegroting neemt Veiligheidsregio Fryslân een geprognosticeerde balans en kengetallen op voor de financiële positie. Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de GR beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid. De kengetallen worden gezamenlijk opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, omdat die paragraaf weergeeft hoe solide de begroting is en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen.

In het BBV zijn de volgende kengetallen opgenomen:

- netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)
- solvabiliteitsratio
- structurele exploitatieruimte
- grondexploitatie en belastingcapaciteit (beide niet van toepassing voor de VRF)

De normering voor deze kengetallen is sterk afhankelijk van de aard van de bedrijfsactiviteiten en van de wijze waarop met weerstandscapaciteit binnen de GR wordt omgegaan (zoals weergegeven in hoofdstuk 4). Het opnemen van deze kengetallen is een verplicht vanuit de BBV, maar de ontwikkeling van deze kengetallen is voor Veiligheidsregio Fryslân niet van groot belang en er wordt dan ook niet op gestuurd. Daarnaast is er geen norm vastgelegd en wordt dit ook niet als wenselijk gezien. Per kengetal is de uitwerking en de achtergrond als volgt:

Netto-schuldquote

De netto-schuldquote is de verhouding van de netto-schuld (schulden – vorderingen) ten opzichte van het begrotingstotaal. In de jaarrekening 2022 kwam dit percentage uit op 33,36%. In de herziene begroting 2023 (74,71%) en de begroting 2024 (76,60%) is zichtbaar dat de netto-schuldquote meerjarig verder oploopt. Dit wordt veroorzaakt door externe financiering van geplande investeringen. De netto-schuld is relatief hoog ten opzichte van het begrotingstotaal: hierin is zichtbaar dat Veiligheidsregio Fryslân (en dan vooral de brandweer) gezien haar activiteiten een kapitaalintensieve dienst is. Daarnaast was in de jaarrekening 2022 het gerealiseerde totaal van de baten veel hoger door de opbrengsten die tegenover de extra kosten voor het coronavirus en de vluchtelingenopvang stonden. Deze extra kosten vallen in 2023 en 2024 lager uit en verhogen de netto-schuldquote.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit is de verhouding tussen het eigen vermogen en het totale vermogen (balanstotaal) van de VRF. In 2022 kwam deze uit op 10,53%. In de herziene begroting 2023 loopt deze terug naar 8,88% om in de begroting 2024 uit te komen op 7,49%.

De solvabiliteit neemt af door het invullen van de investeringsplanning in de komende jaren. Daarnaast neemt het saldo van de bestemmingsreserves af door de besteding van de specifiek voor projecten beschikbare gelden.

Structurele begrotingsruimte

Binnen de begrotingssystematiek van de VRF wordt gewerkt met een gemeentelijke bijdrage *in het nadelig saldo*. De baten en lasten van de activiteiten worden geraamd op basis van het vastgestelde beleid en autonome ontwikkelingen in lonen en prijzen. Het daaruit voortvloeiende saldo is gelijk aan de bijdrage van de deelnemende gemeenten. In totaal is dus op begrotingsbasis per definitie sprake van een structurele ruimte van 0%. In de jaarrekening kan dit wel afwijken: in de eerste begrotingswijziging wordt incidentele ruimte (overschot op kapitaallasten én bijdrage

egalisatiereserve) eenmalig ingezet om uitzettingen te dekken, alvorens tussentijds de gemeentelijke bijdrage te verhogen.

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Controleverordening 2023
Ter behandeling in de vergadering van	het Algemeen Bestuur
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr. Gebben
Auteur	Dhr. Postma (concerncontroller)
Bijlagen	1. Controleverordening 2023
Vergaderdatum	14-12-2023
Agendapunt	7
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Marita Velzing, Mark Visser, Renze Vellema
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	1. De Controleverordening 2023 vast te stellen.
Inleiding	<p>Tot en met 2022 heeft de externe accountant een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening afgegeven. Vanaf boekjaar 2023 is het Dagelijks Bestuur (DB) verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. De externe accountant geeft vanaf dat moment alleen nog een controleverklaring af met een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening.</p> <p>Deze wijziging dient te worden vastgelegd in de controleverordening. Er is hierbij aangesloten aan het model van de controleverordening dat door de VNG is opgesteld.</p> <p>De geldende Controleverordening betreft een versie uit 2014. In de voorliggende verordening zijn de belangrijkste wijzigingen in vergelijking met deze verordening geel gearceerd.</p> <p>Tijdens het AB van 13 juli 2023 is besloten om de Auditcommissie namens het AB het gesprek met het DB te laten voeren over de rechtmatigheidsverantwoording. Tijdens deze vergadering van het AB werd verzocht om dit besluit ook ergens vast te leggen. We hebben dit gedaan in artikel 7.5 van de Controleverordening.</p>
Beoogd effect	Vastleggen van de wijziging van de rechtmatigheidsverantwoording in de Controleverordening.

Argumenten	<p>1.1 <i>Het model het voorliggende Controleprotocol is opgesteld door de VNG. Dit model is passend gemaakt op de situatie van VRF.</i></p> <p>1.2 <i>De beschreven procedures en werkwijzen in het Controleprotocol komen overeen met de huidige manier werken tijdens de accountantscontrole.</i> Uitzondering hierop betreft artikel 7.5, waarin het gesprek tussen Auditcommissie en DB wordt beschreven.</p>
Kanttekeningen/risico's	
Financiële consequenties	Geen.
Vervolgaanpak/uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> - Auditcommissie: 20 november 2023 - Bestuurscommissies: 23 en 27 november 2023 - DB: 30 november 2023 - AB: 14 december 2023
Communicatie	
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

Controleverordening als bedoeld in artikel 213 Gemeentewet

Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân;

gelet op:

- artikel 213 van de Gemeentewet
- het Besluit accountantscontrole decentrale overheden
- artikel 8, derde lid en artikel 27 van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân.

BESLUIT:

vast te stellen de Controleverordening Veiligheidsregio Fryslân 2023 (artikel 213 Gemeentewet) van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân.

Artikel 1. Definities

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. accountant: een door het algemeen bestuur aangewezen accountant als bedoeld in artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;
- b. accountantscontrole: controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening door de accountant;
- c. deelverantwoording: een in opdracht van het algemeen bestuur ten behoeve van de verslaglegging opgestelde verantwoording van een afzonderlijke organisatie-onderdeel binnen de organisatie van de Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân, welke verantwoording onderdeel uitmaakt van de jaarrekening;
- d. jaarrekening: jaarrekening van de gemeente als bedoeld in artikel 197 van de Gemeentewet;
- e. managementletter: verslag van de accountant gericht aan het bestuur met belangrijke bevindingen en adviezen voor verbetering van de interne beheersing, de IT-omgeving en actuele ontwikkelingen;
- f. rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het dagelijks bestuur waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.

Artikel 2. Opdrachtverlening accountantscontrole

1. De accountantscontrole vindt plaats door een door het algemeen bestuur benoemde accountant.
2. Het dagelijks bestuur bereidt in overleg met het algemeen bestuur de aanbesteding van de accountantscontrole voor.
3. Het algemeen bestuur stelt voor de aanbesteding van de accountantscontrole het controleprotocol vast. Het controleprotocol bevat voor de jaarlijkse accountantscontrole in ieder geval:
 - a. de toe te passen goedkeuringstoleranties bij de accountantscontrole, de verantwoordingsgrens en afwijkende rapportagegrenzen;
 - b. de apart te controleren deelverantwoordingen en de daarbij toe te passen omvangsbases; en goedkeuringstoleranties en afwijkende rapporteringstoleranties;
 - c. de inrichtingseisen voor het verslag van bevindingen;
 - d. de aanvullende uit te voeren tussentijdse controles;

- e. de frequentie en inrichtingseisen van de aanvullende tussentijdse rapportering;
- f. de posten van de jaarrekening met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden;
- g. de producten of organisatie-onderdelen met bijbehorende afwijkende rapporteringstoleranties, waaraan de accountant bij zijn accountantscontrole specifiek aandacht dient te besteden.

4. In afwijking van het derde lid kan het algemeen bestuur in het programma van eisen opnemen, dat het algemeen bestuur jaarlijks voorafgaand aan de accountantscontrole in overleg met de accountant de onder f en g genoemde onderdelen vaststelt.

5. Het algemeen bestuur stelt de selectiecriteria en per selectie criterium de bijbehorende wegingsfactoren vast.

Artikel 3. Overige controles en opdrachten

1. Het dagelijks bestuur kan de accountant opdracht geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de doelmatigheid en doeltreffendheid als bedoeld in artikel 213a Gemeentewet voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt. Het dagelijks bestuur informeert het algemeen bestuur vooraf over deze aan de accountant te verstrekken opdrachten.

2. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de uitvoering van het beleid betreffende de specifieke uitkeringen volgens de eisen van rechtmatigheid van de ministeries.

3. Het dagelijks bestuur draagt de zorg voor de verantwoording aan derden en neemt hierbij de gestelde controle-eisen in acht. Als een deel van deze vereisten moet worden uitgevoerd door een accountant, is het dagelijks bestuur bevoegd hiervoor de opdracht te verlenen aan een andere dan de door het algemeen bestuur aangewezen accountant, indien dit in het belang van de gemeenschappelijke regeling is.

Artikel 4. Inrichting accountantscontrole

1. De accountant bepaalt binnen het kader van de opdrachtverlening:

a. de wijze waarop de accountantscontrole wordt ingericht, alsmede de aard en de omvang van de daarbij behorende werkzaamheden. De accountant vraagt voorafgaand aan de accountantscontrole de benodigde dossierstukken schriftelijk op bij een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie;

b. De accountant voert de controlewerkzaamheden met voorafgaande kennisgeving aan een vertegenwoordiger van de ambtelijke organisatie uit.

2. Ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole vindt periodiek overleg plaats tussen de accountant en de auditcommissie, de directeur bedrijfsvoering, afdelingshoofd financiën en de concerncontroller.

Artikel 5. Informatieverstrekking door het dagelijks bestuur

1. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de samenstelling van de jaarrekening, met de rechtmatigheidsverantwoording, conform de geldende wet- en regelgeving en overlegt deze aan de accountant voor accountantscontrole.

2. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat alle aan de jaarrekening ten grondslag liggende bescheiden voor de accountant ter inzage liggen en onbelemmerd toegankelijk zijn.

3. Het dagelijks bestuur overlegt de gecontroleerde jaarrekening samen met de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen voor aan het algemeen bestuur met inachtneming van het gestelde in artikel 34 lid 4 Wet gemeenschappelijke regelingen.

4. Alle informatie die na afgifte van de accountantsverklaring en voor behandeling van de jaarrekening in het algemeen bestuur beschikbaar komt en die van invloed is op het beeld dat de jaarrekening geeft, wordt terstond door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur en de accountant gemeld.

5. De accountant maakt voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur zo veel mogelijk gebruik van het namens het dagelijks bestuur uitgevoerde onafhankelijke onderzoek.

6. De accountant maakt in de accountantscontrole zo veel mogelijk gebruik van de aanwezige interne beheersing van de werkzaamheden van de interne auditfunctie van de gemeenschappelijke regeling en stimuleert door een zo veel mogelijke organisatiegerichte accountantscontrole de verdere kwaliteitsverbetering en professionalisering.

Artikel 6. Toegang tot informatie door accountant

1. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor dat de accountant voor de uitvoering van zijn controlewerkzaamheden een onbelemmerde toegang heeft tot alle relevante werkplaatsen van de gemeenschappelijke regeling.

2. De accountant is bevoegd om van alle in de gemeenschappelijke regeling werkende personen mondelinge en schriftelijke inlichtingen en verklaringen te verlangen die hij voor de uitvoering van zijn opdracht denkt nodig te hebben. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat de in de gemeenschappelijke regeling werkende personen hieraan hun medewerking verlenen.

3. Het dagelijks bestuur draagt er zorg voor, dat alle in de gemeenschappelijke regeling werkende personen zijn gehouden de accountant alle informatie te verstrekken, opdat de accountant zich een juist en volledig oordeel kan vormen over het gevoerde financiële beheer, de getrouwheid van zowel het financiële beeld als de verklaring omtrent de rechtmatige toestandkoming van de baten en lasten.

Artikel 7. Rapportering door accountant

1. Indien de accountant bij een accountantscontrole tot het oordeel komt dat de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur niet getrouw is, dan wel afwijkingen constateert die op zichzelf leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende controleverklaring, meldt hij deze terstond schriftelijk aan het algemeen bestuur en zendt een afschrift hiervan aan het dagelijks bestuur.

2. In aanvulling op het verslag van bevindingen brengt de accountant over de door hem uitgevoerde controles verslag uit over zijn bevindingen die niet van bestuurlijk belang zijn aan de daarvoor in aanmerking komende ambtenaren.

3. De controleverklaring en het verslag van bevindingen worden voor verzending aan het algemeen bestuur door de accountant aan het dagelijks bestuur voorgelegd met de mogelijkheid voor het dagelijks bestuur om op deze stukken te reageren.

4. De accountant bespreekt voorafgaand aan de behandeling van de jaarstukken in het algemeen bestuur het verslag van bevindingen met de auditcommissie.

5. Voorafgaand aan de publicatie van de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur vindt een gesprek plaats tussen het dagelijks bestuur en de auditcommissie over deze verantwoording. De auditcommissie voert dit gesprek namens het algemeen bestuur. Het doel van dit gesprek is om de kaderstellende en controlerende rol van het algemeen bestuur te versterken.

Artikel 8. Intrekking oude regeling

De Controleverordening Veiligheidsregio Fryslân zoals vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 28 november 2013 wordt ingetrokken.

Artikel 9. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 januari 2023, met dien verstande dat zij van toepassing is op de accountantscontrole van de jaarrekening en deelfverantwoordingen van het verslagjaar 2023 en later.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: 'Controleverordening Veiligheidsregio Fryslân 2023'.

Aldus vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 14 december 2023.

Voorzitter

Secretaris

Oplegnotitie Besluitvormend

Onderwerp	Aanwijzing toezichthouders
Ter behandeling in de vergadering van	het Algemeen Bestuur
Status	Openbaar
Portefeuillehouder	Dhr Brouwer
Auteur	Dhr Kleinhuis
Bijlagen	Bijlage 1: [concept] aanwijsbesluit
Vergaderdatum	14-12-2023
Agendapunt	8
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Risicobeheersing/Planvorming
OR/GO	Kies een item.

Conceptbesluit	<ol style="list-style-type: none"> 1. In te stemmen met het aanwijsbesluit zoals in de bijlage opgenomen. 2. Medewerkers van VR Groningen aan te wijzen als toezichthouders Industriële veiligheid 3. Het huidige aanwijsbesluit (2011 red.) in te trekken.
Inleiding	<p>In Nederland kennen we verschillende veiligheidsregimes als het aankomt op brandveiligheid en veiligheid in de industrie. Voor wat betreft de zware industrie in Nederland geldt dat dit sinds 1999 valt onder het Besluit risico zware ongevallen (Brzo). Veiligheidsregio Fryslân heeft wettelijke verantwoordelijkheden op het gebied van deze industriële veiligheid. Deze verplichtingen betreffen onder andere het uitvoeren van toezicht en het handhaven van verplichtingen die zijn gesteld in de Wet veiligheidsregio's (Wvr, artikel 31 en 61) en het Brzo. De komst van de Omgevingswet maakt echter dat grote delen van deze regeling opgaan in de nieuwe regelingen, waaronder het BAL [artikel 4.3 en verder]. Om onze toezichtstaken te kunnen blijven uitvoeren is het daarom van belang dat onze toezichthouders hiervoor opnieuw worden aangewezen.</p> <p>Het toezicht in Noord Nederland [Groningen, Drenthe en Friesland] is, met het oog op de kwaliteitsnormeringen voor deze werkzaamheden, ondergebracht bij de collega's van de Veiligheidsregio Groningen. Vandaar dat deze worden benoemd in het [concept] aanwijsbesluit wat is bijgevoegd bij deze oplegger.</p>
Beoogd effect	<ol style="list-style-type: none"> 1. Door dit aanwijsbesluit kunnen geplande en nieuwe toezichtstaken ook na 1 januari 2024 doorgaan. 2. Met het vaststellen van dit besluit voldoet Veiligheidsregio

	Fryslân aan de wettelijke eisen voor het uitvoeren van toezicht bij industriële objecten.
Argumenten	<ol style="list-style-type: none"> 1. VR Groningen voert al meer dan 12 jaar de controles uit in het kader van industriële veiligheid. 2. Het is belangrijk om als toezichthouder ook volgens de geldende wetten en normen te werken. 3. Met dit besluit is de continuïteit op deze werkzaamheden, en daarmee een bijdrage aan de veiligheid binnen Friesland, gewaarborgd.
Kanttelingen/risico's	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wanneer er geen aanwijzing plaatsvindt, zijn er binnen Brandweer Fryslân geen gecertificeerde toezichthouders beschikbaar voor deze taken. 2. Het niet meer kunnen houden van toezicht betekent een mogelijke afbreuk aan de veiligheidsstandaard binnen de regio.
Financiële consequenties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geen, de taken zoals voorgesteld in het besluit maken deel uit van bestaande werkafspraken en overeenkomsten tussen de VRF en VRG. 2. Er zijn geen extra kosten verbonden aan dit besluit.
Vervolgaanpak/uitvoering	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na vaststelling, zal VRG de taken in het kader van de industriële veiligheid conform de geldende afspraken uit blijven voeren. Hier zijn geen andere vervolgstappen aan verbonden.
Communicatie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dit besluit zal worden gecommuniceerd met de afdeling RBPV en de medewerkers. 2. Daarnaast wordt een afschrift van het besluit aan VR Groningen toegezonden.
Besluit	Kies een item.
Paraaf secretaris	
Kopie naar auteur	

Besluit aanwijzing toezichthouders industriële veiligheid

Het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,

gelet op:

- artikel 61 Wet veiligheidsregio's;
- titel 5.2 Algemene wet bestuursrecht,

BESLUIT:

Artikel 1

De volgende personen in dienst bij Veiligheidsregio Groningen worden aangewezen als toezichthouders belast met het toezicht op de naleving van de voorschriften gesteld bij of krachtens artikel 31 en 48 Wet veiligheidsregio's:

- a. Sectorhoofd Risicobeheersing;
- b. Teamleider Specialistisch Advies;
- c. Veiligheidsconsultant (specialisatie Industriële Veiligheid).

Artikel 2

Het besluit "Aanwijzing toezichthoudende ambtenaren Industriële Veiligheid in het kader van het toezicht op de bedrijfsbrandweren en het BRZO99" van 28 september 2011 wordt ingetrokken.

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2024.

..... 2023

Het bestuur van Veiligheidsregio Fryslân,

.....

ondertekening